

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Hodnocení dopadu investičních pobídek v Libereckém kraji

Impact Evaluation of Investments Incentives in the Liberec Region

DP – EF – KEK – 2011– 25
Zdeněk Komárek

Vedoucí práce: Ing. Blanka Baráková, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Ing. Jana Šímanová, Ph.D., katedra ekonomie

Počet stran: 92 Počet příloh: 0

Datum odevzdání: 5. května 2011

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 5. května 2011

Zdeněk Komárek

Anotace

Tato diplomová práce, s názvem „Hodnocení dopadu investičních pobídek v Libereckém kraji“ má za cíl analyzovat a zhodnotit vliv investičních pobídek na Liberecký region, prostřednictvím získaných údajů konkrétních firem Libereckého kraje a následně ověřit hypotézy, které tyto vlivy zachycují.

Úvodní část práce obsahuje cíle diplomové práce, formulaci hypotéz.

Ve druhé části je věnována pozornost charakteristice investičních pobídek, jejímu historickému vývoji, systému investičních pobídek v ČR a podmínkám k udělení těchto pobídek.

Třetí část se zabývá přímými zahraničními investicemi, jejich významu v kontextu investičních pobídek, dále je zde uvedeno členění PZI a v závěru kapitoly význam PZI pro region, možná pozitiva či negativa uváděná autory.

Čtvrtá část poukazuje na PZI v regionálních souvislostech. Jsou zde předloženy ukazatele, které vykreslují pozitivní efekty PZI na regionální úrovni, jak je uvádí autoři. Veškeré tyto ukazatele jsou uváděny v porovnání s Českou republikou.

V páté části je pohled na investiční pobídky v Libereckém kraji. Pozornost je zaměřena na strukturu investic Libereckého kraje. Dále jsou zde uvedeny vybrané ukazatele, které vyjadřují efektivnost IP na rozvoj regionu, a to HDP a PP. Další část kapitoly je pak věnována charakteristice Libereckého kraje, závěr je věnován stručnému popisu vybraných firem Libereckého kraje čerpajících investiční pobídky.

Šestá část je věnována vlastnímu šetření a ověřování hypotéz, které sledují dopad IP na míru nezaměstnanosti, růst hrubé přidané hodnoty a na růst produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu, v Libereckém kraji.

V závěrečné sedmé části je vyhodnocení veškerých dosažených poznatků a hypotéz.

Annotation

This thesis, titled "Evaluation of the impact of investment incentives in the Liberec Region" aims to analyze and evaluate the impact of investment incentives in the Liberec region, the data obtained through the specific firms Liberec Region and then verify the hypothesis that these effects are recorded.

The introductory part includes the objectives of the thesis, formulation of hypotheses.

The second part deals with the characteristics of investment incentives, its historical development, the system of investment incentives in the Republic and conditions to the granting of incentives.

The third part deals with foreign direct investment, its importance in the context of investment incentives, then there is the categorization of FDI and in the end the importance of FDI for the region, perhaps the positives and negatives of featured authors.

The fourth part refers to FDI in the regional context. Presented here are indicators that portray the positive effects of FDI on the regional level, as reported by the authors. All these indicators are presented in comparison with the Czech Republic.

The fifth part is the view of investment incentives in the district. Attention is focused on the investment patterns of the Liberec Region. There are presented some selected indicators, which reflect the effectiveness of investment incentives for development of the region, GDP and labour productivity. Another part of the chapter is then devoted to the characteristics of the Liberec region, and the conclusion is devoted to a brief description of selected companies Liberec Region utilizing investment incentives.

The sixth part is devoted to his own investigation and verification of hypotheses, which monitors the impact of IP in the Liberec region, the unemployment rate, growth in gross value added and labor productivity growth in manufacturing.

In the seventh part of the final is evaluation of all evidence obtained and hypotheses.

Klíčová slova

Česká republika, hrubá přidaná hodnota, investiční pobídky, Liberec, produktivita práce, přímé zahraniční investice, region

Key Words

Czech Republic, foreign direct investment, gross value added, investment incentives, labor productivity, Liberec, the region

Obsah

Seznam zkratek	11
Seznam tabulek.....	13
Seznam obrázků	14
Úvod.....	16
1. Cíle diplomové práce.....	18
2. Investiční pobídky v ČR	19
2.1 Vymezení pojmu investiční pobídky	19
2.1.1 Historie a současnost investičních pobídek.....	19
2.1.2 Členění investičních pobídek	21
2.1.3 Systém investičních pobídek v České republice	22
2.1.4 Podmínky pro udělení investičních pobídek	29
3. Přímé zahraniční investice	32
3.1 Přímé zahraniční investice.....	32
3.1.1 Druhy přímých zahraničních investic čerpající investiční pobídky.....	36
3.1.2 Význam PZI – možná pozitiva a negativa.....	39
4. PZI v regionálních souvislostech.....	43
4.1 Vývoj nezaměstnanosti.....	43
4.2 Vývoj průměrných mezd	45
4.3 Veřejné rozpočty.....	46
4.4 Exportní výkonnost.....	47
4.4.1 Vytlačování domácích investic	49
4.5 Rozvoj lidských zdrojů.....	49

4.6	Nepřímý technologický transfer	49
5.	Investiční pobídky v Libereckém kraji	51
5.1	Struktura investic Libereckého regionu	51
5.2	Vybrané ukazatele Libereckého kraje v porovnání s ČR	53
5.2.1	Hrubý domácí produkt	53
5.2.2	Vývoj produktivity práce	55
5.3	Charakteristika Libereckého kraje.....	56
5.4	Společnosti čerpající investiční pobídky v Libereckém kraji.....	60
5.4.1	TRW Automotive - Lucas Varity s.r.o.	62
5.4.2	DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	64
5.4.3	ONTEX CZ, s.r.o.	67
5.4.4	Faerch Plast s.r.o.	68
6.	Analýza vlivu IP na Liberecký region, ověření hypotéz	70
6.1	Čerpaná data	70
6.2	H1: Investice podpořené investičními pobídkami významně ovlivňují míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji a jeho okresech.	72
6.3	H2: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu hrubé přidané hodnoty.....	79
6.4	H3: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu.	83
7.	Závěr.....	86
	Seznam použité literatury.....	90

Seznam zkratek

cit.	citace
CZK	česká koruna
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EUR	euro
FDI	Přéme zahraniční investice (Foreign direct investment)
GDP	Hrubý domácí produkt (Gross Domestic Product)
HPH	Hrubá přidaná hodnota
Kč.	korun českých
IP	Investiční pobídky
I ^{IP}	Investice s příslibem investiční pobídky
mil.	milión
MMF	Mezinárodní měnový fond
např.	například
NUTS	Nomenclatures des Unites Statistique (nomenklatura územních statistických jednotek)
obyv.	obyvatel
odst.	odstavec
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PZI	Přímé zahraniční investice
PP	Produktivita práce

resp.	respektive
Sb.	sbírka
s.r.o.	s ručením omezeným
tab.	tabulka
tis.	tisíc
TUL	Technická univerzita v Liberci
tzv.	takzvaný
UNCTAD	Konference spojených národů o obchodu a rozvoji
USD	americký dolar
www	world wide web

Seznam tabulek

Tabulka 1: Systém investičních pobídek.....	244
Tabulka 2: Taxonomie PZI – názorné příklady v ČR	388
Tabulka 3: Průměrná míra nezaměstnanosti Libereckého kraje ve srovnání s ČR, od roku 1998 do roku 2010.....	444
Tabulka 4: Vliv investičních pobídek na tvorbu pracovních míst v Libereckém kraji.	455
Tabulka 5: Průměrná hrubá měsíční mzda Libereckého kraje ve zpracovatelském průmyslu ve srovnání s ČR, v letech 1998 - 2009	466
Tabulka 6: Regionální struktura investic s příslibem investičních pobídek v ČR, od dubna 1998 do prosince 2010	522
Tabulka 7: HDP na 1 obyvatele v tis. Kč.....	544
Tabulka 8: Vývoj produktivity práce v tis. Kč.....	555
Tabulka 9: Srovnání vybraných ukazatelů Libereckého kraje s ČR k 3. Čtvrtletí 2010.....	599
Tabulka 10: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů Libereckého kraje k 3. čtvrtletí 2010	599
Tabulka 11: Míra nezaměstnanosti v Libereckém regionu (%)	733
Tabulka 12: Postup výpočtu účetní přidané hodnoty z výkazu zisků a ztrát.	80
Tabulka 13: HPH na 1 obyv. regionu.....	811
Tabulka 14: Průměrná produktivita práce v odvětví zpracovatelského průmyslu	844

Seznam obrázků

Obrázek 1: Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora u velkých podniků.....	255
Obrázek 2: Mapa regionálních příjemců hmotné podpory vytvářených pracovních míst	27
Obrázek 3: Schvalovací proces žádosti o investiční pobídku	30
Obrázek 4: Mapa podmínek pro získání pobídek ve zpracovatelském průmyslu.....	31
Obrázek 5: Struktura investic s příslibem investičních pobídek v ČR od dubna 1998 do prosince 2010.	33
Obrázek 6: Struktura investic s příslibem investičních pobídek v Libereckém regionu od dubna 1998 do prosince 2010.....	333
Obrázek 7: Vztah daňových příjmů a výdajů na investiční pobídky v ČR	47
Obrázek 8: Exportní struktura Libereckého regionu dle SITC (mil. Kč).....	48
Obrázek 9: Struktura příslibených investičních pobídek v ČR, od dubna 1998 do prosince 2010, z hlediska odvětvového členění.....	533
Obrázek 10: Vývoj HDP v krajích na obyvatele v paritě kupní síly (EUR)	544
Obrázek 11: Vývoj produktivity práce Libereckého regionu v porovnání s Českou republikou	566
Obrázek 12: Mapa Libereckého kraje	57
Obrázek 13: Objem investic firem Libereckého regionu, čerpajících investiční pobídky (mil. CZK).....	71
Obrázek 14: Zaměstnaní pracovníci v odvětví zpracovatelského průmyslu, Liberecký region	722
Obrázek 15: Míra nezaměstnanosti v Libereckém regionu (%).....	733
Obrázek 16: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Jablonec nad Nisou (%).....	744
Obrázek 17: Průměrná míra nezaměstnanosti kresu Liberec (%)	755
Obrázek 18: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Semily (%).....	76
Obrázek 19: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Česká Lípa	77
Obrázek 20: Podíl cizinců vedených na městském úřadě Libereckého kraje na celkové zaměstnanosti kraje (%)	78
Obrázek 21: HPH na 1 obyvatele regionu.....	822
Obrázek 22: HPH odvětví zpracovatelského průmyslu (tis. Kč)	822

Obrázek 23: Průměrná produktivita práce v odvětví zpracovatelského průmyslu v kontextu IP	
.....	855

Úvod

Systém investičních pobídek, jehož cílem je přilákání nových, nejen zahraničních investorů za účelem získání investice v požadované zemi či konkrétní lokalitě, regionu, se v průběhu posledních dvanácti let stal nedílnou součástí snahy o podpoření hospodářského růstu České republiky, potažmo regionů. Díky své poloze v centrální části Evropy, dobrému dopravnímu napojení na evropskou komunikační síť, stabilnímu ekonomickému a politickému prostředí, relativně nízké ceně kvalifikovaných zaměstnanců oproti západní Evropě a velké průmyslové tradici se Česká republika stala jednou ze zajímavých investičních destinací v Evropě.

Pozitivní vlivy, které s sebou na regionální úrovni přímé zahraniční investice přináší, jsou podle Pavlíčka zachování zaměstnanosti a tvorba pracovních míst, nárůst reálných příjmů a odvodů do veřejných rozpočtů, vyšší exportní aktivita, možnost zapojení místních firem do globálního produkčního řetězce a transfer technologií.

Naopak mezi negativní efekty patří růst závislosti na zahraničním kapitálu a poptávce, vytlačování domácích firem z trhu a specializací na produkci s nízkou kvalifikační úrovní pracovní síly.¹

Regiony se tak díky systému investičních pobídek a pozitivního vlivu z nich plynoucích, mohou snažit např. o snížení narůstající nezaměstnanosti, působit na zlepšení technologického rozvoje kraje a posílit tak celkovou výkonnost hospodářství. Makroekonomické ukazatele vyjadřující tyto vlivy, jsou však závislé na podnikové úrovni dat, jejichž sběr je dosti problematický. Veškeré dosažené výsledky této práce, by tak měly být přínosem do této problematiky, neboť z dostupných zdrojů nelze nalézt studii, která by se těmito vlivy zabývala.

V celkové míře příslibených investičních pobídek na obyvatele jednotlivých regionů, od dubna roku 1998 do prosince roku 2010, je Liberecký kraj na pomyslné sedmé příčce (55 566 Kč na obyv.), z celkového počtu čtrnácti krajů. Když nejlépe je na tom kraj Ústecký,

¹¹PAVLÍNEK, P. Regional Development Implications of Foreign Direct Investment in Central Europe. European Urban and Regional Studies, 2004, vol. 11, no. 1, p. 47-70. ISSN 0969-7764

následován krajem Středočeským. Nejsilnějšími sektory, do nichž zahraniční investoři vložili finanční prostředky, patří strojírenství, výroba dopravních prostředků, elektronický a elektrotechnický sektor, IT a vývoj software. Hlavně díky průmyslovým zónám, které byly zafinancovány městy z dotací, jejich dobré dostupnosti mladoboleslavského závodu Škoda Auto a.s. a také díky strojírenské tradici libereckých výrobců (LIAZ, ELITEX atp.), je Liberecký region v posledních letech stále hodnotným lákadlem pro investory.

Díky investorům, kteří využili možnosti investičních pobídek a působí zde řadu let, jsou dopady na tento kraj zřejmé již nyní.

1. Cíle diplomové práce

Cílem předkládané diplomové práce je zhodnotit vliv IP na Liberecký region a jeho rozvoj, pomocí tří hypotéz, které tyto vlivy sledují.

H1: Investice podpořené investičními pobídkami významně ovlivňují míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji a jeho okresech.

H2: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu hrubé přidané hodnoty.

H3: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu.

Ukazatele jsou vybrány na základě schopnosti vyjádřit výkonnost hospodářství regionu. Míra nezaměstnanosti poukazuje na schopnost kraje při utváření nových pracovních míst, hrubá přidaná hodnota na výkonnost odvětví, produktivita práce pak na jeho technologický rozvoj.

Obsah práce bude věnován, v první kapitole, cílům diplomové práce, formulaci hypotéz, v druhé kapitole charakteristice investičních pobídek v ČR, ve třetí kapitole teorii přímých zahraničních investic, čtvrtá kapitola je věnována přímým zahraničním investicím v regionálních souvislostech, pátá kapitola investičním pobídkám v Libereckém kraji, šestá kapitola vlastnímu šetření a ověřování hypotéz, v závěrečné části je pak vyhodnocení veškerých dosažených poznatků a hypotéz.

2. Investiční pobídky v ČR

Investiční pobídky ovlivňují konkurenceschopnost i hospodářský výkon státu a ve vyspělých zemích se staly běžným hospodářsko politickým opatřením. Tato kapitola se pokusí poukázat na investiční pobídky v kontextu ekonomické teorie. Je zde popsána jejich historie, členění, systém investičních pobídek a podmínky pro jejich udělení.

2.1 Vymezení pojmu investiční pobídky

Investiční pobídky (IP) definuje OECD jako „specifické výhody nabízené vládou dané země za účelem získání zahraniční investice.“²

UNCTAD (1996) obecně vymezuje investiční pobídky jako „měřitelné výhody poskytnuté vládou konkrétním firmám či skupinám firem s cílem přimět je chovat se určitým způsobem.“

3

2.1.1 Historie a současnost investičních pobídek.

Základy současných systémů investičních pobídek postupně vznikaly od poloviny devadesátých let. Za průkopníka je považováno Irsko, které po vyčerpání brzkých možností substituce dovozu a následné stagnace průmyslu v roce 1950, posunulo svou průmyslovou politiku radikálně od strategie vnitřního hledání, ke strategii vnějšího hledání. Nový politický režim se zaměřil na podporu investic, zejména v exportních odvětvích, a to prostřednictvím finančních pobídek. Mezi hlavní motivační programy byly použity: (1) kapitálové dotace na investice, které vyžadují, aby přijímající společnosti byly mezinárodně konkurenceschopné,

² Jahn, M. Investiční pobídky - nezbytný a efektivní nástroj ke zvýšení přílivu a zlepšení struktury přímých zahraničních investic do ČR. Seminář CEP. [online] [cit. 2010-03-10], dostupný na [www: http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=229](http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=229)

³ Srholec, M. Přímé zahraniční investice v České republice. Praha: Linde 2004, s. 129

(2) osvobození od daní z vývozu nad úroveň z roku 1956 (zákon neměl nových příjemců od roku 1981 a byl zrušen v roce 1991), a (3) zrychlené odepisování. Kromě podpory investic, byly tyto programy určeny také ke snížení regionálních rozdílů tím, že nabízí vyšší dotace pro investice do méně rozvinutých regionů. Navíc vláda založila průmyslové zóny v chudých regionech, na vlastní náklady.⁴ Za přelom lze považovat také schválení nebo uzákonění komplexního „balíku“ investičních pobídek v jednotlivých zemích. V Maďarsku byly bezcelní zóny umožněny zákony již na počátku osmdesátých let a komplexní systém investičních pobídek byl zaveden v roce 1995. V Polsku byl zaveden program podpory zvláštních hospodářských zón poprvé v roce 1994. S několikaletým zpožděním byly zavedeny investiční pobídky i v České republice v roce 1998 a na Slovensku v roce 2000.⁵

Pro zvýšení konkurenceschopnosti českého průmyslu přistoupila vláda ČR v roce 1998 k zavedení systému investičních pobídek pro zahraniční i domácí investory. Realizační organizací pro zavádění systému investičních pobídek je Ministerstvem průmyslu a obchodu založená Agentura CzechInvest.

Poskytování investičních pobídek investorům bylo zahájeno na základě usnesení vlády č. 298 ze dne 29. dubna 1998, a to cestou pilotních projektů do zpracovatelského průmyslu. Tento systém byl v následujících dvou letech na základě získaných zkušeností rozvinut a zdokonalen ve vládních usneseních č. 844 ze dne 16. 12. 1998 a č. 544 ze dne 31. 5. 1999. Vyvrcholením celé snahy o ucelený systém investičních pobídek bylo schválení zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, který nabyl účinnosti dne 1. května 2000 a jeho následné aktualizace ve znění zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb. a zákona č. 280/2004 Sb. Právní úprava investičních pobídek je obsažena v dalších zákonech, zejména zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,

⁴ Foreign Investment Regulation in Historical Perspective - Lessons for the Proposed WTO Agreement on Investment. [online]. 2004 [cit. 2010-03-29], s. 9. [online] [cit. 2011-01-08], dostupný z: <www.ppl.nl/bibliographies/wto/files/113.pdf>

⁵ Srholec, M. Přímé zahraniční investice v České republice. Praha: Linde 2004, s. 131

ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.⁶

2.1.2 Členění investičních pobídek

Podle způsobu

Investiční pobídku může vláda investorovi poskytnout v zásadě dvojím způsobem, a to buď přímou finanční podporou anebo nepřímo, úlevou z požadavků, které má stát na ekonomické subjekty. *Přímou podporu* lze získat na investiční výstavbu, nákup technologie, výzkum a vývoj, tvorbu pracovních míst, nákup pozemků a zavedení infrastruktury, úvěrovou politiku (delší doba splatnosti, nižší úroky, garance státu). *Nepřímá podpora* představuje daňové úlevy, celní úlevy a úlevy v předpisech.⁷

Podle druhu

Investiční pobídky podle druhu dělíme na finanční, fiskální a ostatní.

Finanční pobídky představují přímou podporu investic, kterou poskytují ekonomicky silné země. Investorovi je poskytnuta hotovost na začátku investice. Pobídky mohou být použity na uhrazení jak kapitálových, tak produkčních nákladů. Příkladem jsou vládní granty, vládní pojištění za preferenčních sazeb či garantované a subvencované úvěry.

Fiskální pobídky poskytují zejména země, které nemají dostatek finančních zdrojů. Z těchto pobídek vládě nevznikají žádné přímé náklady. Stát je však ochuzen o část daňových příjmů. Příkladem mohou být pobídky na bázi importu a exportu (osvobození od cla, úlevy na dani z exportovaných statků), pobídky na bázi zisku (snížená sazba daně z příjmu právnických

⁶ MF: Investiční pobídky v ČR. [online] [cit. 2010-01-08], dostupný z:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/inv_pob_vyvoj.html>

⁷ Investiční pobídky a jejich efektivnost. [online]. 2003 [cit. 2010-03-29], s. 2. [online] [cit. 2010-01-08], dostupný z WWW:

<<http://www.newton.cz/redsyst/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>

osob), pobídky na bázi kapitálových investic (možnost investic a reinvestic), pobídky na bázi přidané hodnoty (snížení daně z příjmů právnických osob v závislosti na celkovém výstupu).

Ostatní pobídky jsou pobídky, které se poskytují jiným než finančním způsobem. Jako příklad je možné uvést regulační pobídky (dočasné nebo trvalé výjimky na dodržování platných standardů), subvencované služby (elektřina, voda, telekomunikace, doprava, vyhrazená infrastruktura za nižší cenu), tržní (preferenční vládní kontrakty) či devízové výhody (speciální směnné kurzy).⁸ Dále pak úlevy poskytované ad hoc (překládaný jako „za určitým účelem“ nebo „pro tento konkrétní případ“), ty jsou poskytovány například municipalitami jako dlouhodobý pronájem za symbolické nájemné. Tento způsob poskytování majetku je ekonomicky velmi zajímavý. Podnikatelský subjekt získává do nájmu majetek buď na dobu neurčitou, nebo na dobu určitou v trvání např. 50 let a má tím pádem jistotu zhodnocení svých investic s tímto majetkem spojených (za předpokladu dodržování podmínek v nájemní smlouvě). Zároveň za nájem platí jen minimální až symbolickou částku. Obec naopak najde uplatnění pro nemovitost, kterou výhledově nepotřebuje pro své účely, nepřichází nijak o majetek, naopak má jistotu, že majetek bude spravován s náležitou péčí a k určenému žádoucímu účelu. Významný je přínos z činnosti, kterou nájemce – investor i prostřednictvím této nemovitosti vyvíjí, například zaměstnanost v obci, daňové příjmy obce, sponzorství akcí v obci apod.

2.1.3 Systém investičních pobídek v České republice

Česká republika disponuje systémem investičních pobídek, které mohou být poskytnuty jak domácím, tak i zahraničním investorům.

Prvním krokem, který proces aktivní podpory zahraničních i domácích investic do vyspělých průmyslových technologií a vyrovnaní úrovně investování s okolními transformujícími se ekonomikami odstartoval, bylo přijetí usnesení vlády České republiky č. 298 z roku 1998 k návrhu investičních pobídek (IP) pro investory v České republice.

⁸ INCENTIVES: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements. [online]. 2004 [cit. 2011-001-08], s. 5 - 7. Dostupný z WWW: <http://www.unctad.org/en/docs/iteiit20035_en.pdf>

Tímto krokem byly stanoveny základní podmínky pro investory. Žadatel o investiční pobídky musel investovat „na zelené louce“ minimálně 25 mil. USD. Tato hranice byla snížena návazným usnesením vlády č. 844/98 na 10 mil. USD pro umožnění udělení investičních pobídek i významným domácím investorům. Ve vládou schváleném systému investičních pobídek byly poskytnuty pobídky celkem 31 investorům, jejichž investice dosahující téměř 2,1 mld. USD vytvořily 15 206 nových pracovních míst.

Určitým vrcholem bylo schválení zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), který nabyl účinnosti dne 1. května 2000. Celé koncipování zákona bylo průběžně konzultováno s EU. Evropská komise paragrafovanou podobu zákona hodnotila kladně.

Na počátku prosince 2001 byla Senátem ČR schválena novela zákona o investičních pobídkách, která nabyla účinnosti dne 30. ledna 2002, jejímž účelem je zdokonalení systému investičních pobídek. V říjnu 2003 byla Poslaneckou sněmovnou schválena druhá novela zákona o investičních pobídkách. Schválení Senátem a prezidentem České republiky proběhlo v prosinci 2003 a novela vstoupila v platnost dnem, kdy se ČR připojila k EU, tj. 1. května 2004. Novelou se provádí dílčí změny v systému investičních pobídek, které jsou vyvolány vstupem České republiky do Evropské unie a jsou nezbytné s ohledem na přenos kompetencí v oblasti veřejné podpory z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na Evropskou komisi. Tuto skutečnost bylo nutné zohlednit v zákoně o investičních pobídkách tak, aby tento zákon mohl hladce fungovat i po vstupu do Evropské unie.⁹

⁹ Oficiální internetový portál Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, [online] [cit. 2010-11-12], dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument879.html>>

Systém investičních pobídek je v České republice nastaven rozdílně pro různé druhy investičních projektů:

Tabulka 1: Systém investičních pobídek

Zpracovatelský průmysl	Podpora zpracovatelského průmyslu zaměřeného na investice do vyspělých technologií.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Úplná sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu 5 let pro investice na zelené louce (Greenfield). ■ Částečná sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu 5 let při rozšíření současné výroby (Brownfield). ■ Poskytnutí (investičně připraveného) pozemku za zvýhodněnou cenu. ■ Hmotná podpora tvorby nových pracovních míst. ■ Hmotná podpora rekvalifikace zaměstnanců.
Centra strategických služeb	Podpora služeb s vysokou přidanou hodnotou, využívajících informační technologie a vytvářejících nové pracovní příležitosti pro kvalifikované specialisty.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dotace na podnikatelskou činnost. ■ Dotace na školení a rekvalifikaci nových zaměstnanců.
Technologická centra	Pomoc při rozvoji technologických center a rozšíření inovačních aktivit, které budou použity ve výrobě.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dotace na podnikatelskou činnost. ■ Dotace na školení a rekvalifikaci nových zaměstnanců.
Tvorba nových pracovních míst v regionech s nejvyšší nezaměstnaností	Podpora investic do nových či rozšíření stávajících výrobních kapacit a investic do poskytování specifických služeb, popř. jejich rozšíření.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst. ■ Finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Zdroj: http://www.deloitte.com/view/cs_CZ/cz/sluzby/dane/granty-pobidky/article/3c6ba7d2770fb110VgnVCM100000ba42f00aRCRD.htm

Investoři zavádějící novou výrobu nebo rozšiřující stávající výrobu v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou v případě investice vyšší než 50 mil. Kč získat investiční pobídky podle Zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění platném od 2. července 2007 (regionální diferenciaci, z hlediska výše investic, viz kapitola 2.1.4 - Podmínky pro udělení investičních pobídek).

Poskytované dotace:

- Sleva na dani z příjmu právnických osob – úplná sleva na dani z příjmů právnických osob až po dobu 5 let (nový právní subjekt) či částečná sleva na dani z příjmů

právnických osob až po dobu 5 let (stávající právní subjekt) avšak do **vyčerpání výše veřejné podpory**.¹⁰

Region	Veřejná podpora	Výplň
Praha	0 %	
Jihozápad	30 %	
Ostatní regiony	40 %	

Obrázek 1: Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora u velkých podniků

Zdroj: <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>>

¹⁰ Veřejnou podporou se rozumí daňová pobídka, hmotná podpora na nová pracovní místa a v případě převodu pozemku za zvýhodněnou cenu je veřejnou podporou rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku. Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci se do maximální výše veřejné podpory nezapočítává a má svou vlastní maximální výši. Mapa regionální veřejné podpory u velkých podniků je znázorněna na obr. 1. Vyplývá z ní, že nejmenší podporu má region Hlavní město Praha, respektive žádnou. Na druhé straně u všech zbylých regionů, mohou investoři počítat s většími daňovými úlevami a to ve výši 40%, krom regionu Jihozápad, kde je to 30% či 36% (viz obr. 2).

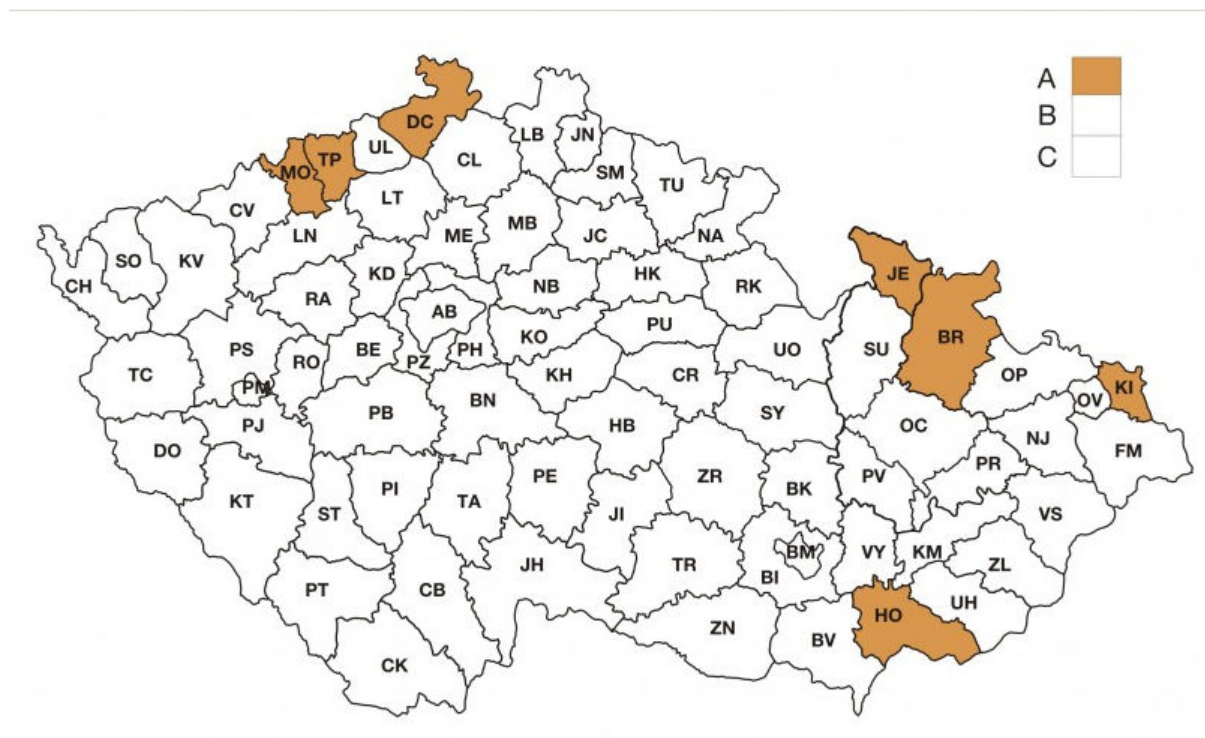
Pozn. Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady nepřesahují 50 mil. EUR, se v případě malých podniků zvyšuje o 20% a v případě středních podniků o 10 % (viz obr. 2). Pro region NUTS II Jihozápad platí od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2010 max. veřejná podpora pro velké podniky ve výši 36 % a od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 max. veřejná podpora pro velké podniky 30 %. Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady přesahují 50 mil. EUR, je upravena Pokyny pro regionální podporu 2007-2013. Všechna toto ustanovení se řídí regionální mapou intenzity podpory, která platí i pro čerpání z fondů EU.

- Hmotná podpora nově vytvářených míst - 50 000 Kč na jedno nové pracovní místo v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (viz obr. 3 lokality typu „A“).
- Hmotná podpora na školení a rekvalifikace - ve výši 25 % (velké podniky), 35 % (střední podniky) a 45 % (malé podniky) nákladů na školení a rekvalifikace v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (viz obr. 3 lokality typu „A“).¹¹

¹¹ Oficiální internetový portál agentury CzechInvest, [online] [cit. 2011-01-17] dostupný z <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>>

	A	B	C
Hmotná podpora na tvorbu nových pracovních míst (tis. Kč)	50	-	-
Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci	25% / 35% / 45%	-	-
	velké / střední / malé		

Platnost: 1. ledna – 30. června 2011

Obrázek 2: Mapa regionálních příjemců hmotné podpory vytvářených pracovních míst

Zdroj: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>

Celková hodnota výše uvedených investičních pobídek (kromě školení a rekvalifikace) nesmí překročit 40 % (resp. 60 % u malých a 50% u středních podniků) z investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Investiční podpory v oblasti technologických center a center strategických služeb se řídí pravidly Rámcového programu Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky pro podporu technologických center a center strategických služeb.

V případě realizace projektů v oblasti poskytování specifických služeb v regionech s nezaměstnaností za uplynulá dvě pololetí vyšší než 14 % mohou investoři také požádat o

finanční podpory podle Programu na podporu tvorby nových pracovních míst, nejvíce postižených nezaměstnaností.¹²

Formy podpory:

- Finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst ve výši 50 000 Kč na jedno nové pracovní místo (viz obr. 2, lokalita typu „A“).
- Finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců - ve výši 25 % (velké podniky), 35 % (střední podniky) a 45 % (malé podniky) nákladů na školení a rekvalifikace v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (viz obr. 2 lokality typu „A“).

V rámci systému investičních pobídek byly přijaty dva doprovodné programy - program podpory subdodavatelů a program podpory rozvoje průmyslových zón. První přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti českých dodavatelů zprostředkováním informací mezi nimi a investory. Program rozvoje průmyslových zón je každoročně schvalován vládou a jeho cílem je prostřednictvím podpory obcím přispět k zajištění investiční přípravy území pro konkrétního investora, který uplatnil nárok na investiční pobídky. V tomto případě se jedná o tzv. pobídkové projekty. Program současně umožňuje za předem stanovených kritérií, podpořit investiční přípravu území průmyslové zóny již v předstihu - zde se jedná o tzv. rozvojové projekty.

Podle zákona o investičních pobídkách jsou investiční pobídky přislíbeny investorům na základě Rozhodnutí o přislíbení investičních pobídek. Proces poskytování investičních pobídek dle zákona o investičních pobídkách se sestává ze dvou fází - jedná se o dvě samostatná správní řízení upravená v zákoně o investičních pobídkách, z nichž každé je ukončeno vydáním příslušného správního aktu, a to „Nabídky na poskytnutí investičních pobídek dle §

¹² Systém investičních pobídek v ČR. [online] [cit. 2011-01-08], dostupný na WWW: <http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr>

4 odst. 3 zákona o investičních pobídkách“ (správní řízení je zahájeno po dni předložení návrhu na poskytnutí investičních pobídek žadatelem dle § 3 odst. 1 určenou organizací) a „Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek dle § 5 odst. 3 zákona o investičních pobídkách“ (správní řízení počíná po předložení žádosti o příslib investičních pobídek podle § 5 odst. 1 zájemcem).

Poskytnutí investičních pobídek na základě Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek předchází posouzení investičního záměru žadatele dotčenými ministerstvy, a to ve fázi před vydáním Nabídky na poskytnutí investičních pobídek. Před vydáním konečného Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek se k poskytnutí příslušných investičních pobídek vyjadřuje pouze Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí.¹³

2.1.4 Podmínky pro udělení investičních pobídek

Základní podmínky:

1. Investice musí být provedena do odvětví zpracovatelského průmyslu, buď do jednoho z high-tech odvětví uvedených v zákoně, nebo do jiného odvětví zpracovatelského průmyslu za předpokladu, že přinejmenším 50 % ceny výrobní linky budou tvořit náklady na pořízení strojního zařízení uvedeného ve vládou schváleném seznamu vyspělého (high-tech) strojního zařízení.
2. Musí se jednat o zavedení nové výroby, rozšíření stávající výroby či její modernizace za účelem podstatné změny výrobku nebo výrobního procesu.
3. Investor musí investovat nejméně 100 milionů Kč (viz obr. 4, lokality C), v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 25 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v celé České republice, je tento požadavek snížen na 60 milionů Kč (viz obr. 4, lokality B) a v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra

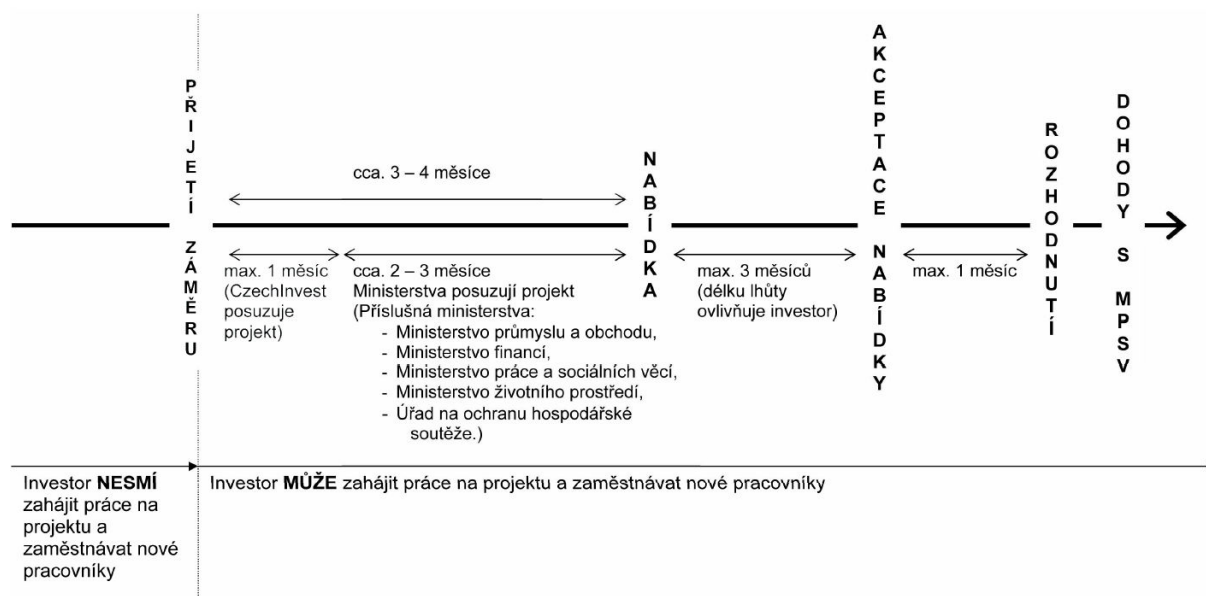
¹³Historie a současnost investičních pobídek. [online] [cit. 2011-04-12], dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html>

nezaměstnanosti v celé České republice, je limit investice snížen na 50 mil. Kč (viz obr. 4, lokality A).

4. Nejméně polovina hodnoty investice musí být financována z vlastního jmění. Za tímto účelem nemůže být použito vytvořeného zisku z této investice.

5. Investor musí pořídit strojní zařízení zařazené do kapitol 84, 85 a 90 celního sazebníku v hodnotě nejméně 60 % celkové hodnoty pořízeného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

6. Navrhovaná výroba musí vyhovovat všem českým legislativním požadavkům na ochranu životního prostředí.¹⁴

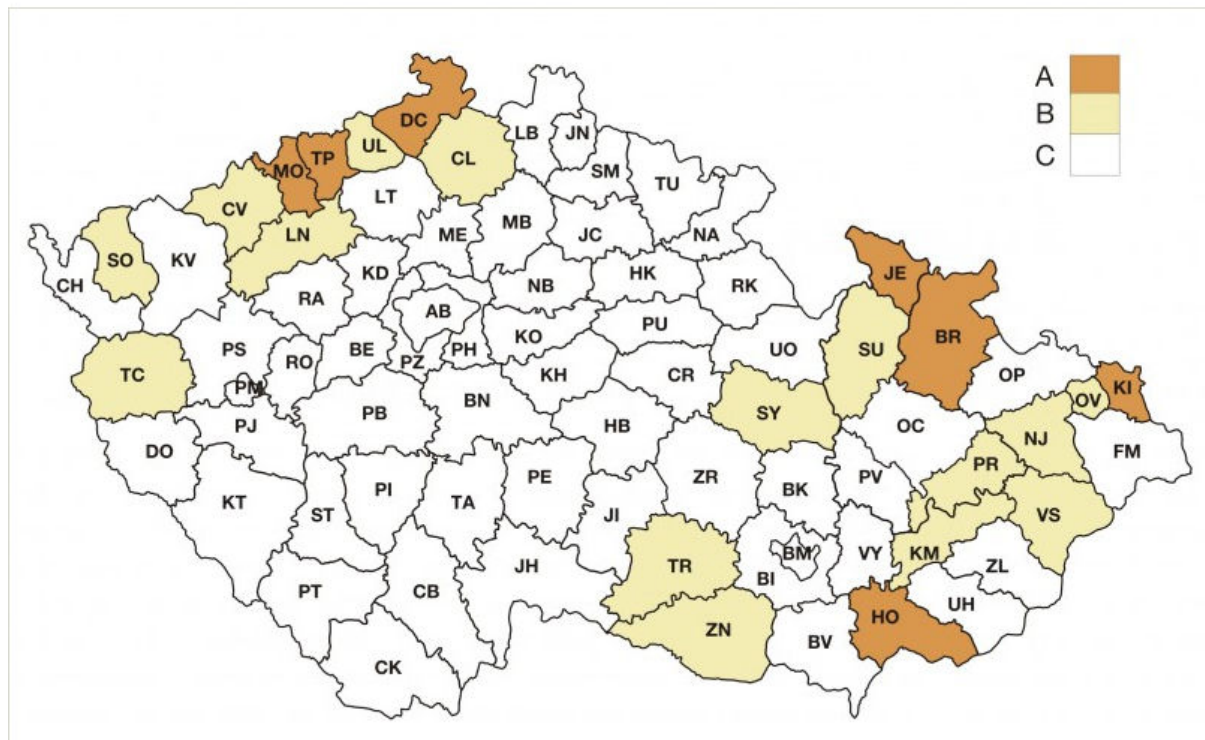
Obrázek 3: Schvalovací proces žádosti o investiční pobídku

Zdroj: <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumys>>

¹⁴ Systém investičních pobídek v ČR. [online] [cit. 2011-01-08], dostupný na WWW: <<http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr>>

	A	B	C
Minimální výše investice (mil. Kč)	50	60	100
Minimální krytí vlastním kapitálem (mil. Kč)	25	30	50
Minimální procento do strojů z celkové výše investice	60	60	60

Platnost: 1. ledna – 30. června 2011

Obrázek 4: Mapa podmínek pro získání pobídek ve zpracovatelském průmyslu

Zdroj: < <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl> >

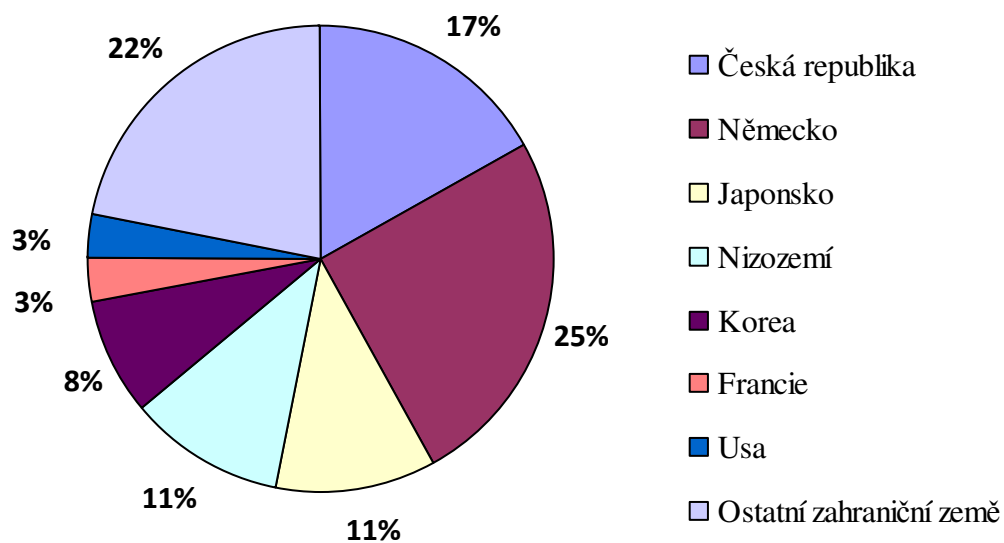
Všichni investoři podávají své žádosti pouze prostřednictvím CzechInvestu. Na obr. číslo 3 je podrobně popsán schvalovací proces.

3. Přímé zahraniční investice

Systému investičních pobídek mohou využít jak tuzemští, tak zahraniční investoři. Avšak z celkového objemu investic, které sem díky přispění investičních pobídek plynou, tvoří PZI většinový podíl. Je zde tudíž nasnadě poukázat na teorii PZI a na souvislosti s kterými jsou na regionální úrovni doprovázeny. V této kapitole je poukázáno na význam PZI v souvislostech s udělenými investičními pobídkami. Dále pak jsou zde popsány druhy PZI a pozitivní či negativní efekty, které s sebou přináší.

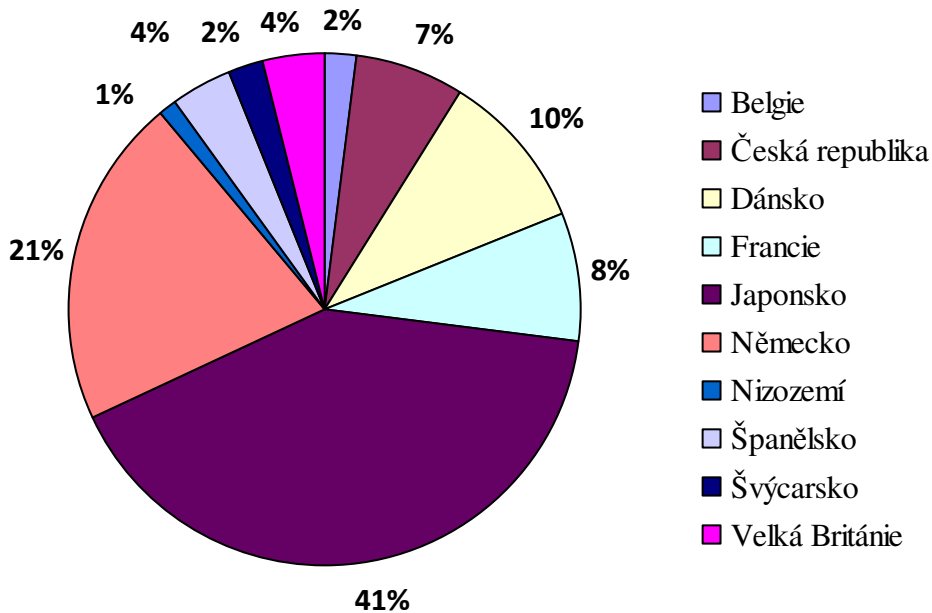
3.1 Přímé zahraniční investice

Investiční pobídky jsou poskytovány jak zahraničním, tak domácím subjektům, za naprosto stejných podmínek. Jsou tedy nastaveny tak, aby nediskriminovaly domácí investory vůči těm zahraničním, na které jsou především cílené. Podle Agentury CzechInvest byly v ČR od dubna roku 1998 do prosince roku 2010 přislíbeny investiční pobídky 615 investorům, jejichž celkové investice činily 581 329,21 mil. Kč. Z této celkové výše investic pochází celých 83 % od zahraničních investorů (viz obr. 5), v Libereckém kraji je to pak 93 % (viz obr. 6). Pokud by Česká republika nenabízela pobídky zahraničním investorům, její konkurenceschopnost oproti ostatním zemím by se snížila a to proto, že firmy by investovaly jinde, nehledě na to, že každá PZI s sebou přináší i další pozitivní vlivy (viz kapitola Význam PZI – možná pozitiva a negativa). Je tudíž potřeba patřičně vymezit pojem přímé zahraniční investice, k ověření hypotéz práce.

Obrázek 5: Struktura investic s příslibem investičních pobídek v ČR od dubna 1998 do prosince 2010.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z oficiálního webu CzechInvest.

Obrázek 6: Struktura investic s příslibem investičních pobídek v Libereckém regionu od dubna 1998 do prosince 2010.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z oficiálního webu CzechInvest.

Definice stanovená OECD v souladu s EUROSTATem a MMF říká, že tato investice odráží záměr rezidenta jedné ekonomiky získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora. Trvalá účast přitom zahrnuje existenci dlouhodobého vztahu mezi přímým investorem a přímou investicí a významný vliv na řízení podniku. Přímá investice zahrnuje jak původní transakci mezi oběma subjekty, tak všechny následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi afilovanými podniky.¹⁵

Česká republika má PZI vymezeny v devizovém zákoně č. 219/1995 Sb. v platném znění. Podle devizového zákona se přímou investicí rozumí takové vynaložení peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce nebo cizozemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:

- vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření,
- účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo nejméně 10 % podílu na vlastním kapitálu společnosti nebo nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10 %,
- další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí,
- finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku,

¹⁵ Zahraniční investice k nám stále proudí. [online]. 2008 [cit. 2011-03-25], s. 2. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinace.cz/zpravy/finance/66022-zahranicni-investice-k-nam-stale-proudi/>>

- užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku).¹⁶

Přímá investice zahrnuje jak přímo, tak i nepřímo vlastněné afilace, které podle procenta podílu investora na základním kapitálu nebo hlasovacích právech dělí na:

- dceřinné společnosti (více než 50% podíl),
- přidružené společnosti (10 – 50% podíl),
- pobočky (100% vlastněná trvalá zastoupení nebo kanceláře přímého investora, pozemky a stavby přímo vlastněné nerezidentem, mobilní zařízení operující v ekonomice alespoň 1 rok).¹⁷

Za součást přímé zahraniční investice je považován kromě podílu na základním kapitálu také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál, zahrnující úvěrové vztahy s přímým investorem. Složení přímé investice lze tedy vyjádřit vztahem:

Přímá investice = základní kapitál + reinvestovaný zisk + ostatní kapitál

Základní kapitál zahrnuje vklad nerezidenta do základního kapitálu společnosti; **reinvestovaný zisk** je podíl přímého investora (v poměru k přímé majetkové účasti) na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend; **ostatní kapitál** zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a jejich afilovanými podniky a ostatními podniky ve skupině.¹⁸

Pro ověření hypotéz jsou zde směrodatné informace z webu CzechInvest, kde lze pracovat s dobře strukturovanými údaji, např. dále do odvětví, zahrnujícími však pouze prvotní investici, nikoli však už reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. ČNB má však data o PZI

¹⁶ Zákon č. 219/1995 Sb. [online]. [cit. 2011-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1089.html>

¹⁷ Česká národní banka [online]. 2003 - 2008 [cit. 2011-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/index.html>

¹⁸ Přímé zahraniční investice. [online]. 2010 [cit. 2011-01-23], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>

strukturována na regionální úroveň jako jeden celek, tudíž jsou pro tuto potřebu dosti nevyhovující a budou se muset PZI zúžit v praktické části pouze na prvotní investici.

3.1.1 Druhy přímých zahraničních investic čerpající investiční pobídky.

Druhy přímých zahraničních investic:

Přímé zahraniční investice můžeme rozdělit podle čtyř základních hledisek:

- míra kontroly
- motiv vstupu
- způsob vstupu
- specializace mateřské firmy

Míra kontroly zahraničního vlastníka, která je významná pro rozsah autonomie rozhodování podniku s PZI. Z hlediska investičních pobídek se jedná o podniky pod zahraniční kontrolou, kde má zahraniční investor kontrolní vlastnický podíl. V Libereckém kraji je to např. Lucas Varity s.r.o. v Jablonci nad Nisou, patřící do divize TRW Automotive, resp. pod koncern TRW Chassis Systems či firma DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., jako dceřinná firma nadnárodní japonské společnosti DENSO CORPORATION a další.

Podle motivu vstupu lze rozlišovat trhy, factory nebo aktiva vyhledávající PZI. V případě investičních pobídek, je motivem pro umístění investice vybavenost místa výrobním faktorem v podobě relativně levné a kvalifikované pracovní síly, přírodních zdrojů apod. V Libereckém kraji je to např. Faerch Plast s.r.o., která vytvořila 535 nových pracovních míst či již zmíněná firma DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., která vytvořila 936 nových pracovních míst.

Důležitým strategickým rozhodnutím investora je způsob vstupu do hostitelské ekonomiky. Založení nového ekonomického subjektu označované jako investice na „zelené louce“ umožňuje realizovat projekt přesně podle záměrů nadnárodní firmy. Zahájení produkce je však zpožděno o dobu nutnou na výstavbu nového závodu, najmutí a zaškolení pracovníků či administrativní překážky. Investice na „zelené louce“ realizují převážně nadnárodní firmy, které chtějí využívat výrobních faktorů běžně dostupných na trhu hostitelské země a využívání služeb místních firem. Dále se jedná o tzv. investici na „hnědé louce“, což znamená investice do již existujících výrobních. V Libereckém kraji, z hlediska investice na „zelené louce“ je to např. firma GRUPO ANTOLIN TURNOV s.r.o. či Faerch Plast s.r.o. Z hlediska investice na „hnědé louce“ je to např. firma ONTEX CZ s.r.o., která získala společnost Miltex se sídlem v Chrastavě s jedním strojním zařízením na výrobu dámských vložek a poté rozšířila svou výrobu.

Posledním hlediskem je zaměření specializace mateřské firmy, které vychází z fragmentace produkčního řetězce. Produktové specializované nadnárodní firmy provádějí převážně vertikální PZI, zatímco procesně specializované nadnárodní firmy realizují především horizontální PZI.¹⁹ Vertikální PZI znamená, že nadnárodní firma rozdělí výrobní řetězec do dílčích částí, které jsou umístěny v té zemi, kde jsou nejnižší výrobní náklady. Horizontální PZI mají hlavní cíl proniknout na domácí trh a získat na něm určitý podíl.²⁰ Z hlediska investiční pobídek se prosazují spíše horizontální PZI. V Libereckém kraji je to např. Lucas Varsity s.r.o. či Faerch Plast s.r.o.

¹⁹ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice: Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: LINDE, 2004, str. 12.

²⁰ Předpoklady a efekty zahraničních investic. [online]. 2010 [cit. 2011-01-23], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin0808.pdf>

Tabulka 2: Taxonomie PZI – názorné příklady v ČR

Hledisko vymezení	Druhy PZI	Hlavní znaky	Příklad
Míra kontroly	Podnik s menšinovým zahraničním podílem (associate)	Podíl od 10 do cca 50% na vlastním jmění či hlasovacích právech	Podíl Boeingu v Aero Vodochody
	Podnik pod zahraniční kontrolou (subsidiary)	Kontrolní vlastnický podíl	Privatizace Rakony Rakovník do rukou Procter & Gamble
Motiv vstupu	Trhy vyhledávající (market-seeking)	Cílem je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování	Investice Coca-Coly v Praze
		Vytlačující domácí produkci nebo nahrazují dovoz	
	Faktory vyhledávající (efficiency-seeking)	Cílem je optimalizace výroby (pokles výrobních nákladů)	Investice Audi do motorárny v Gyro
		Vývozně orientované	
	Aktiva vyhledávající (asset-seeking)	Cílem je získání specifických aktiv (patent, obchodní značka)	Vstup SABMiller do Plzeňského Prazdroje
Způsob vstupu	Investice na zelené louce (greenfield)	Investice do nových aktiv	Investice Philipsu v Hranicích na Moravě
	Investice na hnědé louce (brownfield)	Změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace (většina privatizačních PZI)	Investice Volkswagenu do Škoda Auto
	M N (mergers and acquisitions)	Ovládnutí již existujících aktiv	Převzetí ČSOB finanční skupinou KBC
Specializace mateřské firmy	Vertikální PZI	Produktová specializace	Ovládnutí BorsodChem ruským Gazpromem
		Rozdílné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	

mateřské firmy	Horizontální PZI	Procesní specializace	Investice PWC v Praze
		Podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	

Zdroj: SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice: Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: LINDE, 2004. str. 13.

3.1.2 Význam PZI – možná pozitiva a negativa

Příliv přímých zahraničních investic v mnohém vypovídá o zdraví hostitelské ekonomiky a udržitelnosti jejích fundamentů, je indikátorem vnější ekonomické důvěry v domácí podnikatelské prostředí. Důvody lokalizace PZI se liší a mnohdy se postupem času mění. V případě České republiky se nejčastěji uvádějí jako motivy vstupu PZI relativně levná a kvalifikovaná pracovní síla, stabilní ekonomické a politické prostředí, výhodná geografická poloha, možnost proniknout současně na domácí i evropský trh, investiční pobídky aj.

Ačkoli se často zmiňují především pozitiva přítomnosti PZI v ekonomice, dochází s tím, jak se životní cyklus PZI dostává do dalších fází, také k projevům jejich negativ. Hostitelská ekonomika může z PZI benefitovat prostřednictvím nedluhového financování investičních aktivit, zvýšené tvorby pracovních míst, zvýšení exportního výkonu, zvýšení produktivity práce (i domácích podniků díky tzv. spill-over efektům - transferu technologií, manažerských postupů) aj. Naopak rizika PZI mohou spočívat ve vzniku duální ekonomiky, nadměrného prohloubení deficitu bilance výnosů (způsobeném repatriací zisků) běžného účtu platební

balance. Na trhu práce může docházet ke zvyšování nezaměstnanosti v důsledku restrukturalizace hospodářství.²¹

Podle Pavlíčka probíhají pozitivní efekty PZI na dvou úrovních – podnikové a regionální. Na podnikové úrovni jsou pozitiva spojována především s

- kontinuitou a expanzí produkce,
- růstem produktivity práce,
- přístupem k rozvojovému kapitálu,
- přístupem na světové trhy a do distribučních sítí,
- transferem vyspělé technologie a know-how,
- zvýšením necenové konkurenceschopnosti,
- zvýšením podílu výzkumu a vývoje.

Na regionální úrovni jsou pozitivní efekty PZI spojovány se

- zachováním zaměstnanosti a tvorbou nových pracovních míst,
- zvýšením mzdové úrovně a růstem reálných příjmů,
- zvýšením daňového základu a odvodů do veřejných rozpočtů,
- zvýšením exportů,

²¹ Přímé zahraniční investice – vybrané přínosy a náklady pro českou ekonomiku. [online]. 2010 [cit. 2011-02-19], s. 1. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta120208.doc>>

- rozvojem lidských zdrojů,
- nepřímým technologickým transferem,
- rozšířením dodavatelských možností domácích firem a jejich zapojením do globálního produkčního řetězce.

S PZI jsou ovšem spojována i rizika a negativní efekty, které se mohou na podnikové úrovni projevit

- transferem výzkumu a vývoje do zahraničí,
- odlivem PZI a postupným přesunem produkce do jiných destinací,
- přeléváním pracovní síly z domácích do zahraničních podniků.

Na regionální úrovni jsou negativa spojována především s

- růstem závislosti na zahraničním kapitálu,
- vnější kontrolou domácí ekonomiky,
- přetahováním kvalifikované pracovní síly z domácích podniků,
- vytlačováním domácích firem, které nejsou schopny cenově konkurovat ze státního rozpočtu podpořeným PZI (tzv. crowding-out effect),
- potlačováním rozvoje nových domácích firem,

- regionální specializací na produkci vyžadující nízkou kvalifikační úroveň pracovní síly,
- vznikem tzv. duální ekonomiky,
- nestabilitou zahraničních investic související s problematikou integrace PZI do regionu.²²

²² PAVLÍNEK, P. Regional Development Implications of Foreign Direct Investment in Central Europe. *European Urban and Regional Studies*, 2004, vol. 11, no. 1, p. 47-70. ISSN 0969-7764. [online] [cit. 2011-04-12], na WWW: <http://www.euroculture.upol.cz/dokumenty/sylaby/Pavlinek%202004_%2816%29.pdf>

4. PZI v regionálních souvislostech

Jelikož PZI znamenají pro region příliv vysokého objemu výrobního kapitálu a s tím spojené efekty, které působí na celkovou strukturu regionu, je potřeba poukázat na jejich přínos, který s sebou přináší. Tato kapitola se snaží poukázat na výkonnost kraje v porovnání s Českou republikou ve stejných ukazatelích. Podle Pavlínka jsou na regionální úrovni pozitivní efekty spojovány se:

- zachováním zaměstnanosti a tvorbou nových pracovních míst,
- zvýšením mzdové úrovně a růstem reálných příjmů,
- zvýšením daňového základu a odvodů do veřejných rozpočtů,
- zvýšením exportů,
- rozvojem lidských zdrojů,
- nepřímým technologickým transferem,
- rozšířením dodavatelských možností domácích firem a jejich zapojením do globálního produkčního řetězce.

4.1 Vývoj nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je jedním z důležitých determinant rozvoje regionu. Nejvhodnější bude použít k porovnání míru nezaměstnanosti. Obecná míra nezaměstnanosti se pohybuje v Libereckém kraji, v dlouhém období, kolem 8,4 %, což je nad celorepublikovým průměrem (viz tabulka č. 3).

Tabulka 3: Průměrná míra nezaměstnanosti Libereckého kraje ve srovnání s ČR, od roku 1998 do roku 2010.

rok	Liberecký kraj (%)	Česká republika (%)
1998	5,7	6,0
1999	7,7	8,5
2000	6,5	9,0
2001	7,4	8,5
2002	8,9	9,2
2003	9,8	9,9
2004	9,3	9,2
2005	8,8	9,0
2006	8,0	8,1
2007	6,9	6,6
2008	7,9	5,4
2009	12,2	8,0
2010	10,6	9,0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů integrovaného portálu MPSV. Dostupný na WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady>

Z tabulky č. 4, je vidět, že v letech 2000 – 2001 bylo díky investicím za příslibu investičních pobídek vytvořeno 1209 nových pracovních míst, což mělo také vliv na nižší míru nezaměstnanosti oproti celorepublikovému průměru. V letech 2007 – 2008 pak nastal pokles míry nezaměstnanosti a to díky investicím, které vytvořily 802 pracovních míst. Naopak nejvyšších hodnot dosáhla míra nezaměstnanosti v letech 2009 - 2010, je to do určité míry dáno i tím, že nebyl uskutečněn žádný projekt s podporou investičních pobídek a zároveň prohloubením hospodářské krize.

Firmy, které využily možnosti investičních pobídek, se jistou měrou pozitivně podílí na míře nezaměstnanosti Libereckého regionu, viz tabulka č. 11, kapitola č. 6.

Investiční pobídky mají za cíl tvorbu nových pracovních míst a tím tak vést ke snížení nezaměstnanosti v regionu, buď tím, že přitáhnou nové zaměstnance z řad nezaměstnaných či přetáhnou stávající zaměstnance z jiných firem, které se nachází například v jiném regionu.

Tabulka 4: Vliv investičních pobídek na tvorbu pracovních míst v Libereckém kraji.

rok	Liberecký kraj		
	investiční pobídky v mil. Kč	nově vytvořená pracovní místa	náklady na 1 pracovní místo v mil. Kč
1998	0,0	0	0,0
1999	1 304,4	265	4,9
2000	1 195,1	273	4,4
2001	9 575,0	936	10,2
2002	1 401,9	882	1,6
2003	2 417,4	474	5,1
2004	1 231,0	105	11,7
2005	1 191,1	170	7,0
2006	4 534,1	710	6,4
2007	950,6	425	2,2
2008	619,2	377	1,6
2009	0,0	0,0	0,0
Průměr z celkových hodnot			4,59

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů agentury CzechInvest. [online]. [cit.]. Dostupný na WWW: <www.czechinvest.cz>.

Jak už bylo uvedeno dříve, průměrné náklady na jedno pracovní místo v Libereckém regionu jsou 5,29 mil. CZK. Jednu z nejvyšších hodnot, z hlediska nákladů na pracovní místa vykazuje za rok 2001, kdy firma DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. přislíbila vytvořit za 9 575 mil. Kč 936 pracovních míst.

4.2 Vývoj průměrných mezd

Dalším důležitým faktorem, který ukazuje efektivnost I^P je hrubá měsíční mzda. Se zvyšující se mzdou, porostou příjmy obyvatelstva, zaměstnanci zde tím spíše setrvávají a následně své nabyté bohatství v tomto regionu také utratí. Tato skutečnost bude mít také pozitivní vliv na migraci pracovníků do regionu.

Tabulka 5: Průměrná hrubá měsíční mzda Libereckého kraje ve zpracovatelském průmyslu ve srovnání s ČR, v letech 1998 - 2009

rok	Liberecký kraj		Česká republika	
	hrubá měsíční mzda v Kč	růst, pokles v %	hrubá měsíční mzda v Kč	růst, pokles v %
2000	12 901		12 780	
2001	13 301	3,1	13 699	7,2
2002	14 602	9,8	14 589	6,5
2003	15 646	7,1	15 329	5,1
2004	15 848	1,3	17 359	13,2
2005	16 802	6,0	18 536	6,8
2006	17 921	6,7	19 961	7,7
2007	19 402	8,2	21 631	8,4
2008	22 416	14,1	22 345	3,3
2009	24 036	8,5	24 316	8,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

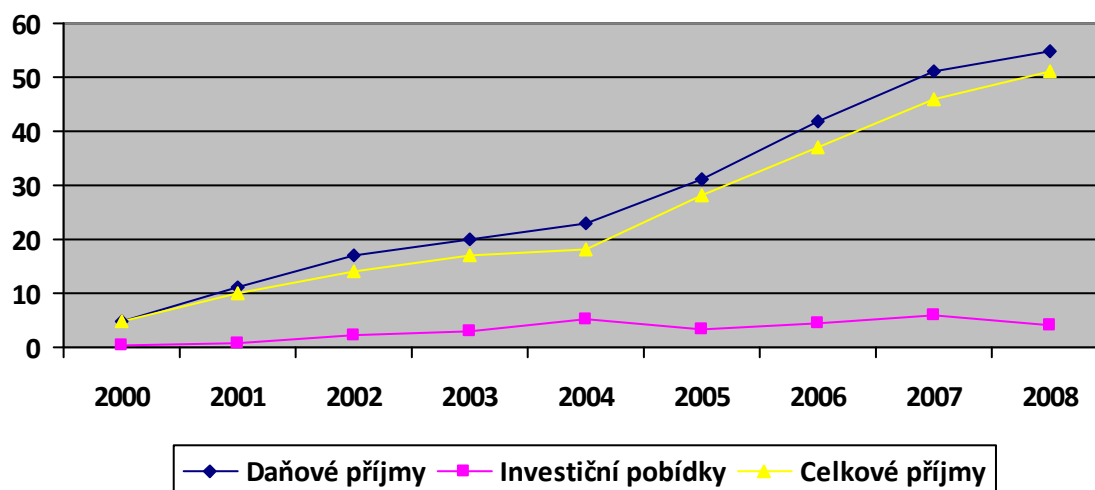
Oproti celorepublikovému průměru vykazuje hrubá měsíční mzda v Libereckém kraji nižší hodnoty. Avšak v posledních letech Liberecký kraj vykázal daleko větší procentní nárůst hrubé měsíční mzdy, než je tomu u České republiky, což je pozitivní.

Podle studie J. Šimanové, s názvem „Hodnocení dopadu přímých zahraničních investic s příslibem investičních pobídek na regionální rozvoj České republiky“²³, vykazuje průměrná hrubá měsíční mzda s příspěvkem investičních pobídek v Libereckém kraji za rok 2008 dokonce hodnoty 26 220 Kč.

4.3 Veřejné rozpočty

Dle studie firmy Deloitte, která se v České republice zabývá dopadem investičních pobídek na veřejné finance, jsou příjmy státu několikanásobně vyšší než skutečně čerpané investiční pobídky, jak ukazuje obrázek č. 7.

²³ Šimanová, J. Hodnocení dopadu přímých zahraničních investic s příslibem investičních pobídek na regionální rozvoj České republiky. [Disertační práce]. Liberec: Technická univerzita v Liberci – Ekonomická fakulta, 2010.

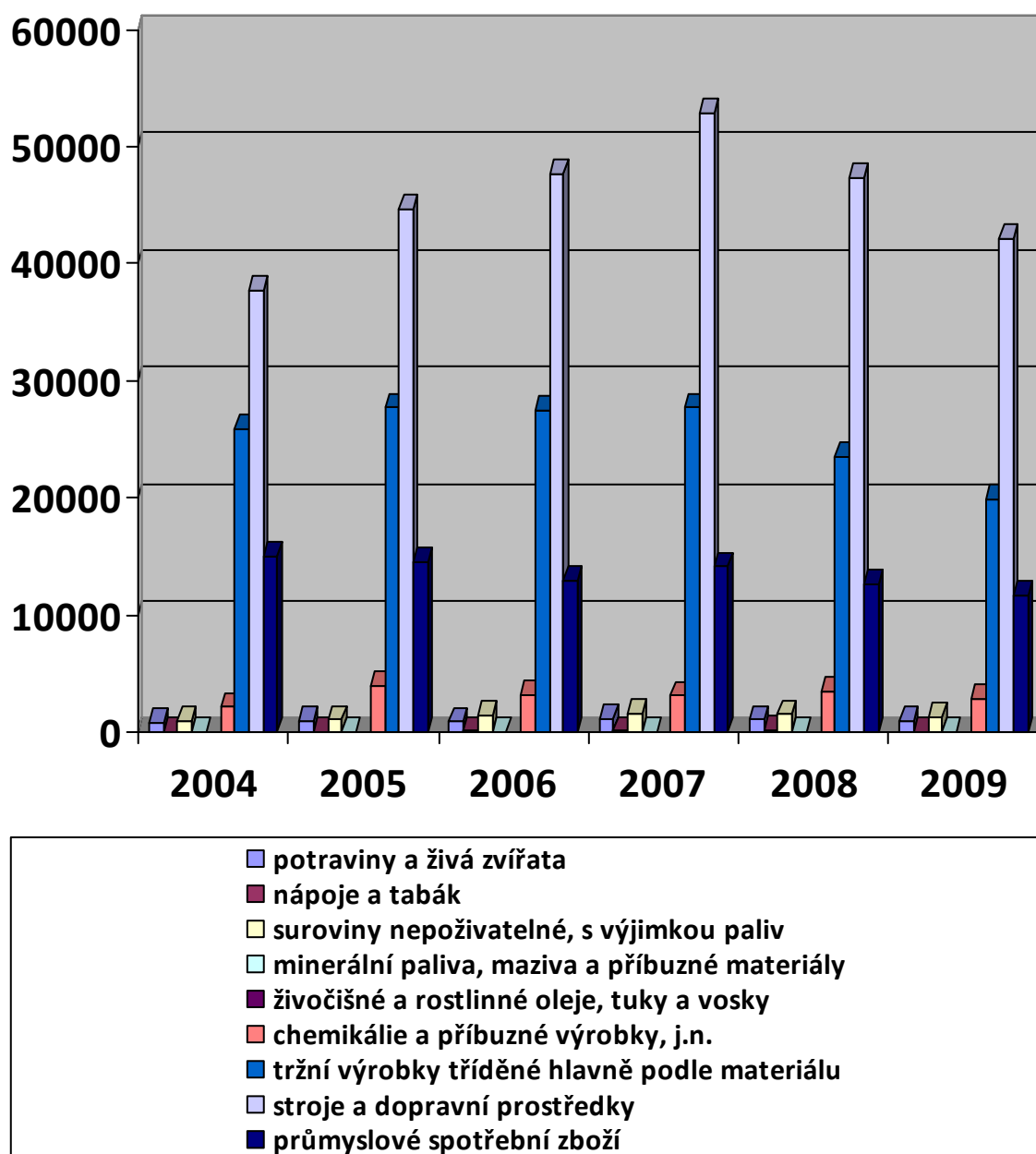
Obrázek 7: Vztah daňových příjmů a výdajů na investiční pobídky v ČR

Zdroj: Deloitte Touche Tohmatsu: Finální zpráva vyhodnocení dopadů investic čerpajících pobídky a zhodnocení efektivity agentury CzechInvest. [online] [cit. 2011-04-01] dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/analiza-dopadu-pobidek-na-cr-2050-cz.pdf>>

V letech 2005-2007 převýšily příjmy státu investiční pobídky cca 8krát a v roce 2008 dokonce až 14krát. **Průměrná hodnota příjmů státu za roky 2000–2008 je 8,63 Kč na 1 Kč čerpaných investičních pobídek.** Díky investičním pobídkám tudíž profitují veřejné rozpočty, nejvíce na dani z příjmů fyzických osob. Investoři v kraji vynakládají nemalé prostředky na činnosti spojené se sponzorskými dary.

4.4 Exportní výkonnost

Z obrázku č. 8 je zřejmé, že Liberecký region vykazuje nejvyšší export v oblasti výroby dopravních prostředků a to celých 51% z celkového objemu exportu, bráno od roku 2004 - 2009. A jelikož 72% I^{IP} plyne do oblasti výroby dopravních prostředků, je zde patrný jejich pozitivní vliv.

Obrázek 8: Exportní struktura Libereckého regionu dle SITC (mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

4.4.1 Vytlačování domácích investic

Názory na vytlačování domácích investic se u různých autorů liší. Jaký vliv mají PZI na vytlačování domácích investic se zabývali ve své studii Borensztein, De Gregori a Lee. Jejich výsledky podporují tvrzení, že k vytlačování nedochází, spíše je tomu naopak. Jednodolarové zvýšení přílivu PZI na expanzi je spojeno s více než jednodolarovým přírůstkem celkových investic hostitelské země na expanzi domácích firem, ať již komplementaritou v produkci či prostřednictvím přelévání technologických znalostí z pokročilých technologií.²⁴

4.5 Rozvoj lidských zdrojů

Rozvojem lidských zdrojů je myšleno především školení zaměstnanců, jejich proškolení v používání technologie, rozvoj jazykových znalostí atd. Je to jedna z forem nepřímého technologického transferu.

4.6 Nepřímý technologický transfer

Určení hodnoty nepřímého technologického transferu je problematické především proto, že jej nelze zcela očistit od ostatních faktorů, které mohou mít na růst produktivity práce v domácích firmách vliv. V praxi se tedy jedná spíše o odhady. U většiny firem pod zahraniční kontrolou lze vysledovat přímý technologický transfer, oproti tomu nepřímý technologický transfer se týká úzce vymezeného okruhu domácích firem **v určitých odvětvích podle formy a stupně integrace PZI**. Poměrně populární, ale značně nepřesnou metodou, která pouze indikuje možnou existenci nepřímého technologického transferu, je výpočet technologické mezery, který je zjišťován jako rozdíl produktivity práce firem se zahraniční kontrolou a domácími firmami, její zvyšování je považováno za projev duální ekonomiky, naopak snižování technologické mezery (technology gap) může, ale nemusí být důsledkem nepřímého technologického transferu.

²⁴ Borensztein, E. & De Gregorio, J. & Lee, J-W., 1998. "How does foreign direct investment affect economic growth?" Journal of International Economics, Elsevier, vol. 45(1), str. 115-135, June. ISSN 0022-1996

V posledních letech se odborná veřejnost přiklání k metodice výpočtu nepřímého technologického transferu na bázi firemních dat oproti agregovaným údajům. Pro odhady technologického transferu je v různých modifikacích používán následující model produkční funkce:

$$Y_{it} = A_{it} K_{it}^{\alpha} L_{it}^{\beta} N_{it}^{\gamma} \quad \text{Rovnice 1}$$

$$A_{it} = G_i (RD_{it} H_{it} F_i S_{jt} X_{it} M_{it} d_j d_t) \quad \text{Rovnice 2}$$

Kde Y je produkce firmy „i“ v čase „t“, K jsou vstupy kapitálu, L práce, N mezispotřeby. A je celková produktivita výrobních faktorů, která je funkcí výdajů na výzkum a vývoj, úrovně lidského kapitálu (H), forma vlastnictví (F), podílu PZI v daném odvětví (S), sklonu k vývozu (X) a dovozu (M), d jsou pomocné proměnné pro odvětví a čas. Jistým omezením v interpretaci výsledků tohoto modelu je fakt, že měří pouze intraodvětvový technologický transfer, ačkoli k němu pravděpodobně dochází i mezi odvětvími, protože model opomíjí širší multiplikační efekty PZI v ekonomice. Nicméně, datová základna národních účtů českého průmyslu nedisponuje dlouhodobějšími časovými řadami a nerozlišuje ani vazby sektorů národních účtů podle formy vlastnictví, je výpočet meziodvětvových vazeb PZI na agregované úrovni prakticky nemožný.²⁵

²⁵ Šímanová, J. Hodnocení dopadu přímých zahraničních investic s příslibem investičních pobídek na regionální rozvoj České republiky. [Disertační práce]. Liberec: Technická univerzita v Liberci – Ekonomická fakulta, 2010.

5. Investiční pobídky v Libereckém kraji

V této kapitole se autor zaměří nejprve na strukturu investic Libereckého kraje. Dále pak na posouzení efektivnosti IP na rozvoj regionu, pomocí dvou vybraných faktorů, HDP a PP. Kde HDP vyjadřuje obecně růst produkce v daném regionu a PP poukazuje lépe na jeho technologický rozvoj. Tyto ukazatele budou porovnány s celkovými ukazateli České republiky. Cílem další části je představit Liberecký kraj jak po stránce obecné, tak ve vybraných ukazatelích. Jelikož je tato diplomová práce věnována IP, které působí na tento region a díky kterým sem nadnárodní firmy investují svůj kapitál, je poslední část této kapitoly věnována několika vybraným nejvýznamnějším firmám, které využily systému investičních pobídek Libereckého regionu.

5.1 Struktura investic Libereckého regionu

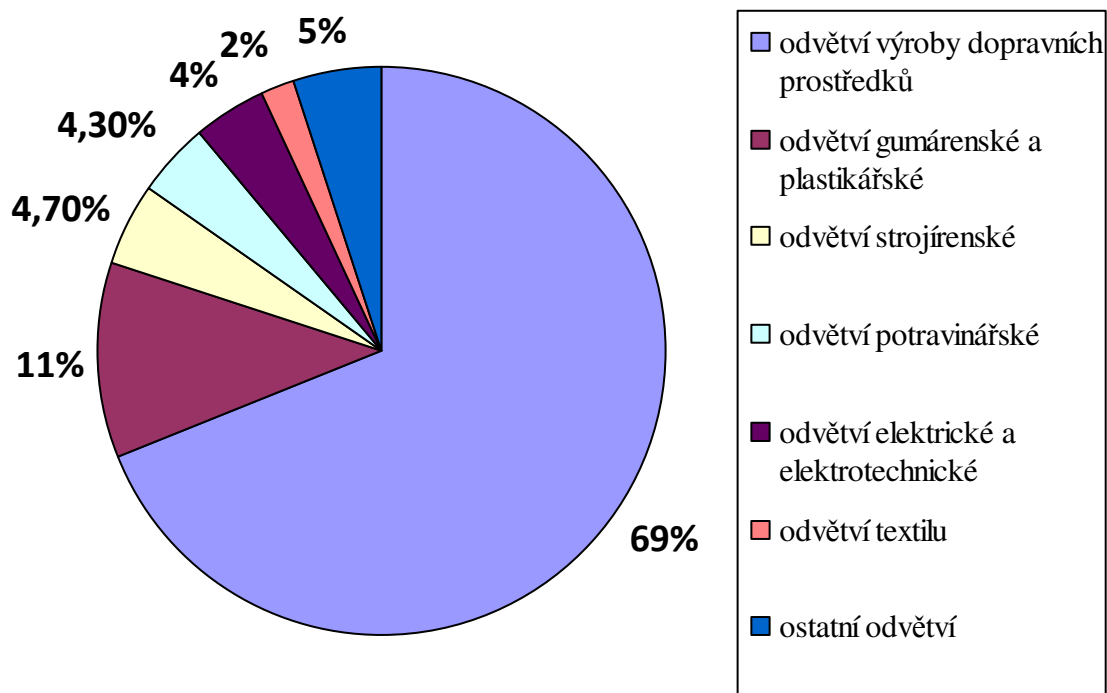
Od dubna roku 1998 do prosince roku 2010 činila celková výše investic s příslibem investičních pobídek v Libereckém regionu 24 419,92 mil., během této doby se pak vytvořilo 4 617 nových pracovních míst. Podle těchto údajů, které zveřejňuje pravidelně na svém portálu agentura CzechInvest, se Liberecký region umístil na pomyslné 8. příčce mezi ostatními kraji České republiky (viz tabulka č. 6). Z níže uvedené tabulky vyplývá, že náklady na vytvoření jednoho pracovního místa jsou v České republice 4,4 mil. CZK, kdežto v Libereckém regionu je to 5,29 mil. CZK.

Tabulka 6: Regionální struktura investic s příslibem investičních pobídek v ČR, od dubna 1998 do prosince 2010

Kraj	Počet firem	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
Hl. město Praha	3	2 719,56	1 318
Jihočeský	22	17 271,11	4 497
Jihomoravský	67	42 388,27	11 808
Karlovarský	13	9 160,17	1 540
Královéhradecký	26	24 159,13	8 664
Liberecký	24	24 419,92	4 617
Moravskoslezský	89	86 584,79	17 026
Olomoucký	40	46 124,76	8 953
Pardubický	30	28 824,59	9 177
Plzeňský	39	24 557,92	6 526
Středočeský	82	108 612,83	18 836
Ústecký	109	98 624,26	21 367
Vysočina	29	33 976,54	5 804
Zlínský	22	15 260,70	2 320
společné projekty krajů	20	18 644,47	9 487
Celkový součet	615	581 329,21	131 940

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů agentury Czech Invest. Dostupný na WWW: www.czechinvest.cz

Z hlediska odvětvového prostředí převládá odvětví výroby dopravních prostředků (69 %), dále pak odvětví gumárenské a plastikářské (11 %), odvětví strojírenské (4,7 %), odvětví potravinářské (4,3 %), odvětví elektrické a elektrotechnické (4 %), odvětví textilu (2 %) a ostatní odvětví mají dohromady (5 %). Viz obrázek číslo 9.

Obrázek 9: Struktura přislíbených investičních pobídek v ČR, od dubna 1998 do prosince 2010, z hlediska odvětvového členění.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů agentury Czech Invest. [online] [cit. 2011-04-01] dostupný na WWW: www.czechinvest.cz

5.2 Vybrané ukazatele Libereckého kraje v porovnání s ČR

5.2.1 Hrubý domácí produkt

Asi za nejvýznamnější ukazatel výkonnosti ekonomiky je považován HDP. Liberecký kraj v dlouhodobém měřítku vykazuje nižší průměrnou hodnotu HDP než Česká republika.

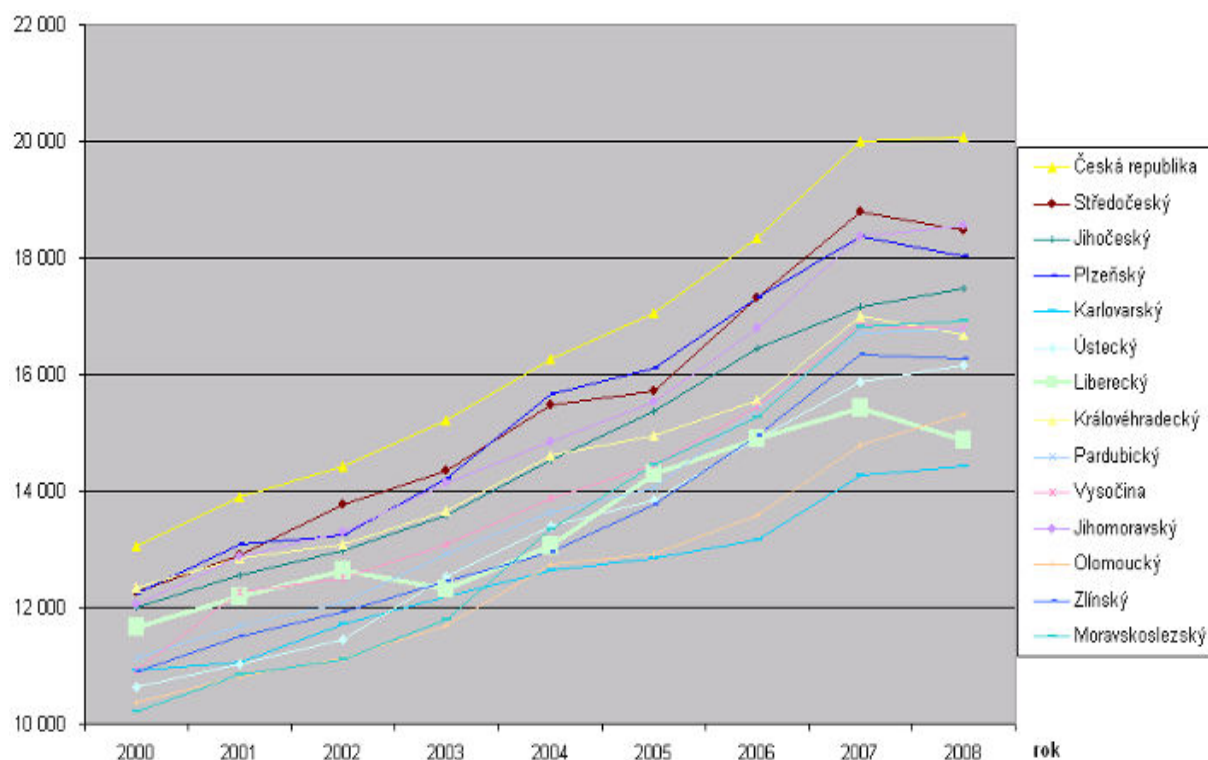
Tabulka č. 7 nám ukazuje porovnání HDP Libereckého kraje vůči České republice.

Tabulka 7: HDP na 1 obyvatele v tis. Kč

rok	Liberecký kraj	Česká republika	% podíl LK na ČR
1998	170,6	193,9	87,9
1999	180,5	202,4	89,2
2000	190,6	213,1	89,4
2001	201,9	230,1	87,7
2002	211,4	241,6	87,5
2003	220,5	252,6	87,3
2004	221,6	275,8	80,3
2005	244,4	291,6	83,8
2006	255,1	313,9	81,3
2007	263,9	342,5	77,1
2008	257,6	353,7	72,8
2009	240,1	345,6	69,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

V roce 2008, Liberecký kraj prodělal nejvýznamnější pokles HDP a jak je patrné z obrázku č. 10 byl 2. nejhorším krajem v České republice, což bylo nejspíše způsobeno nastupující hospodářskou krizí.

Obrázek 10: Vývoj HDP v krajích na obyvatele v paritě kupní síly (EUR)

Zdroj: Portál, Inovace. Vývoj HDP v krajích na obyvatele v paritě kupní síly. [online] [cit. 2011-04-01] dostupný na WWW: <<http://www.portal-inovace.cz/cz/technologicky-profil-lk/makroekonomika/hruby-domaci-produkt>>

5.2.2 Vývoj produktivity práce

Další determinantou je produktivita práce, která vyjadřuje účinnost lidské práce při dané kapitálové vybavenosti. Vzorec, který byl použit pro vypočítání tohoto ukazatele je následující:

$$PP = HPHr/Pr$$

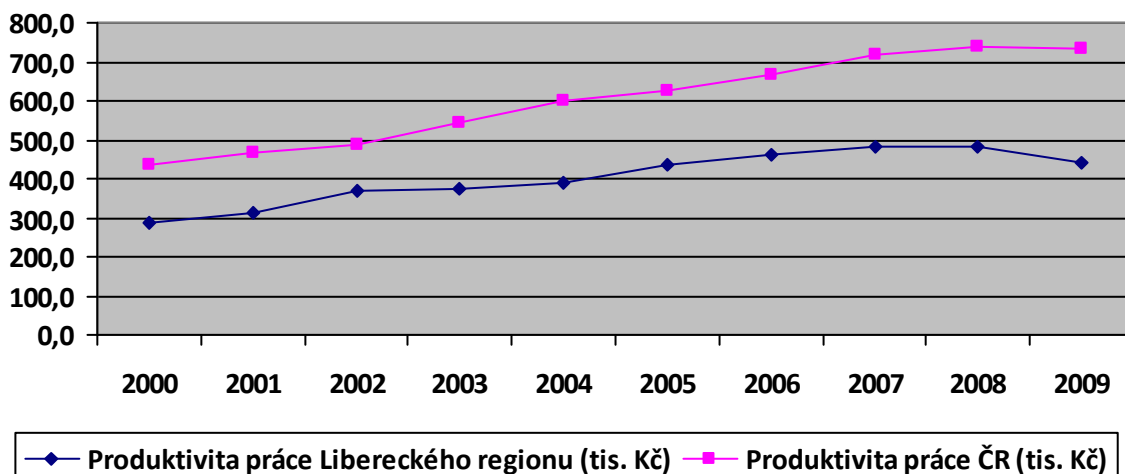
Rovnice 3

Kde PP je produktivita práce, HPHr je hrubá přidaná hodnota regionu v daném období a Pr je součet pracujících obyvatel regionu v daném období. Vývoj produktivity práce shrnuje tabulka č. 8.

Tabulka 8: Vývoj produktivity práce v tis. Kč

rok	Produktivita práce Libereckého regionu (tis. Kč)	Produktivita práce České republiky (tis. Kč)
2000	287,1	436,2
2001	314,0	468,2
2002	367,7	487,9
2003	372,3	544,4
2004	388,2	597,9
2005	437,3	626,9
2006	459,5	667,3
2007	482,6	718,2
2008	482,5	737,5
2009	441,7	734,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

Obrázek 11: Vývoj produktivity práce Libereckého regionu v porovnání s Českou republikou

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

Produktivita práce má ve sledovaném období až do roku 2007 rostoucí tempo, což je ovlivněno přílivem PZI^{IP} do ekonomiky, jelikož zahraniční kapitál s sebou nese přísun nových technologií a možnost vyšší kvalifikace, což zvyšuje produktivitu práce. Od tohoto bodu křivka klesá, k čemuž taktéž nejspíše pomohla prohlubující se hospodářská krize.

Porovnání produktivity práce za příspěvku firem, které využily možnosti IP a bez jejich příspěvku je uvedeno v kapitole 6, v rámci ověřování hypotéz.

5.3 Charakteristika Libereckého kraje.

Liberecký kraj je tvořen okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily a od 1. 1. 2003 se na jeho území nachází 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně) a v rámci nich 21 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně).

Kraj se rozprostírá na severu České republiky. Území zahrnuje sever České kotliny, Jizerské hory, západní Krkonoše s Krkonošským podhůřím a východní část Lužických hor. Svým severním okrajem tvoří v délce 20 km státní hranici se Spolkovou republikou Německo, na kterou navazuje 130 km dlouhá hranice s Polskem. Východní část kraje sousedí

s Královéhradeckým krajem, na jihu přiléhá ke Středočeskému kraji a na západě ke kraji Ústeckému.

Liberecký kraj tvoří pouze 4,0 % území celé České republiky. S výjimkou hlavního města Prahy je kraj se svými 3 163 km² nejmenším v republice. Zemědělská půda zaujímá 44,4 % rozlohy kraje, podíl orné půdy na celkové rozloze (21,4 %) je hluboko pod celostátním průměrem. Naopak výrazně vysoký podíl území kraje představuje lesní půda (44,3 %).

Obrázek 12: Mapa Libereckého kraje

Zdroj: ČSÚ, Liberecký kraj. [online] [cit. 2011-04-01] dostupný na WWW: <http://www.liberec.cz/so.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>

V surovinové základně Libereckého kraje dominují kvalitní sklářské a slévárenské písky. Již v minulosti byl kraj významný těžbou a zpracováním dekoračních a stavebních kamenů (např. liberecká žula, železnobrodské pokrývačské břidlice, kvalitní čediče a křemence aj.). V současné době je lomová činnost zaměřena na těžbu písků, šterkopísků a drceného kameniva. Do okresu Semily zasahují zásoby černého uhlí z podkrkonošské pánve.

Ke konci roku 2009 měl Liberecký kraj celkem 439 027 obyvatel (4,2 % z České republiky) a podle tohoto ukazatele je tak druhý nejmenší. Průměrná hustota 138,8 obyvatel na km² mírně

převyšuje republikový průměr. Nejvyšší koncentrace obyvatel je v okresech Jablonec nad Nisou (224,7 obyvatel na km²) a Liberec (171,7 obyvatel na km²). K 31. 12. 2009 bylo na území kraje 215 obcí a průměrná rozloha obce činila 14,7 km². Podíl městského obyvatelstva činil 78,3 %. Méně urbanizován je pouze okres Semily, kde ve městech bydlelo pouze 58,6 % obyvatel. Se 101 625 obyvateli je hlavním centrem kraje Liberec. Druhým největším městem je Jablonec nad Nisou s 45 328 obyvateli.

Liberecký kraj má bohatou kulturně historickou tradici, která se odráží ve velkém množství stavebních a historických památek i kulturních zařízení. K institucím nadregionálního významu patří především Severočeské muzeum v Liberci, Oblastní galerie v Liberci a Státní vědecká knihovna v Liberci. Významnými kulturními institucemi jsou dále Divadlo F. X. Šaldy se scénou Malého divadla a Naivní divadlo v Liberci, Zoologická a Botanická zahrada v Liberci. Mezi kulturní zařízení regionálního významu patří řada muzeí a galerií v různých částech kraje. V návaznosti na tradici skla a bižuterie této oblasti se návštěvníkům nabízí např. sklářská muzea v Novém Boru, Kamenickém Šenově a Železném Brodu, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Okresní muzeum Českého ráje v Turnově vlastní sbírky z oblasti geologie, mineralogie a dokumentace zlatnictví a šperkařství, které jsou jedinečné nejen v rámci České republiky, ale i Evropy.

Území Libereckého kraje je rovněž známou oblastí z hlediska cestovního ruchu. Výjimečná krajina, přírodní útvary a pozoruhodnosti, kulturně historické památky regionu se stávají cílem tuzemských i zahraničních návštěvníků. V kraji je několik specifických území (Krkonoše - západní část, Jizerské hory, Turnovsko - Český Ráj, Doksy a okolí, Lužické hory, Podkrkonoší), které mají silně rozvinuté aktivity spojené s cestovním ruchem.²⁶

²⁶ Český statistický úřad. Charakteristika Libereckého kraje. [online] [cit. 2011-03-11], dostupný na WWW: <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>

Tabulka 9: Srovnání vybraných ukazatelů Libereckého kraje s ČR k 3. Čtvrtletí 2010

ukazatel	jednotka	Liberecký kraj	Česká republika	% podíl Libereckého kraje na ČR
Rozloha	km ²	3 163	78 865	4
Počet obcí		215	6249	3,4
Hustota obyvatel	osob/km ²	139	133	104,5
Počet obyvatel		439 817	10 526 685	4,2
HDP na 1 obyvatele	Kč	240 058	345 601	69,5
Míra nezaměstnanosti	%	10,02	8,6	116,5
Průměrná mzda	Kč	19 807	23 324	84,9
Počet ekonomických subjektů		116 849	2 552 149	4.8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

Tabulka 10: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů Libereckého kraje k 3. čtvrtletí 2010

ukazatel	kraj celkem	Liberec	Česká Lípa	Jablonec n/Nisou	Semily
počet obyvatel	439 817	170 265	104 291	90 576	74 685
rozloha (km ²)	3 163	989	1 073	402	699
Obce	215	59	57	34	65
nezaměstnanost					
míra nezaměstnanosti (%)	10,02	9,82	11,2	10,05	8,81
volná pracovní místa	1 655	814	479	146	216
uchazeči na 1 volné pracovní místo	14,51	11,5	13,03	32,86	16,48
organizační struktura					
počet ekonomických subjektů	116 849	50 485	23 479	23 876	18 991
z toho: fyzické osoby	93 619	38 952	19 253	19 253	15 821
obchodní společnosti	10 255	5 482	1 564	1 947	1 262
družstva	425	233	45	93	54

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ.

5.4 Společnosti čerpající investiční pobídky v Libereckém kraji.

Představení firem Libereckého kraje čerpajících investiční pobídky. Tato kapitola bude věnována firmám, které využili možnosti čerpání investičních pobídek v Libereckém kraji. Jelikož od roku 1999 do roku 2008 využilo čerpání investičních pobídek dohromady 19 společností, podrobnější analýze budou podrobeny pouze ty nejvýznamnější v regionu.

Společnost	Sektor	Země původu žadatele	Investice mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa	Okres	Rozhodnutí záměru - rok
Lucas Varity s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Francie	1 304,38	265	Jablonec nad Nisou	1999
AUTOBATERIE, spol. s r.o.	výroba dopravních prostředků	Německo	659,12	150	Česká Lípa	2000
ONTEX CZ, s.r.o.	ostatní	Belgie	536,00	123	Semily	2001
DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	9 575,00	936	Liberec	2002
LIPLASTEK s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	413,00	58	Liberec	2003
Monroe Czechia s.r.o.	výroba dopravních prostředků	USA	468,00	289	Liberec	2004
Laird Technologies s.r.o.	elektronický + elektrotechnický	Velká Británie	973,00	190	Liberec	2004
Sarnamotive Bohemia s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Švýcarsko	371,43	64	Liberec	2004
GRUPO ANTOLIN TURNOV s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Španělsko	1 073,00	220	Semily	2005
Cutisin, s.r.o.	potravinářský	Česká republika	1 021,00	75	Semily	2005
ONTEX CZ s.r.o.	ostatní	Francie	201,20	38	Semily	2006
Mehler Engineered Products s.r.o.	textilní	Německo	544,00	68	Semily	2006
TRUMPF Liberec, spol. s r.o.	strojírenský	Německo	445,94	64	Liberec	2006
DGS Druckguss Systeme s.r.o.	ostatní	Česká republika	210,00	30	Liberec	2006
Faerch Plast s.r.o.	gumárenský + plastikařský	Dánsko	2 336,00	360	Liberec	2006
Lucas Varity s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Německo	1 979,00	270	Jablonec nad Nisou	2006
AKT plastikařská technologie Čechy, spol. s r.o.	gumárenský + plastikařský	Německo	219,19	80	Jablonec nad Nisou	2006
Suchánek & Walraven, s.r.o.	strojírenský	Nizozemí	260,50	259	Semily	2007
KAMAX s.r.o.	strojírenský	Německo	345,00	45	Semily	2008
KSM Castings CZ a.s.	výroba dopravních prostředků	Německo	345,09	121	Liberec	2008
Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s.	gumárenský + plastikařský	Německo	153,07	102	Liberec	2008

5.4.1 TRW Automotive - Lucas Varity s.r.o.

Lucas Varity s.r.o. v Jablonci nad Nisou, patřící do divize TRW Automotive, resp. TRW Chassis Systems je výrobcem brzdových systémů pro osobní automobily. Výrobní závod v Jablonci nad Nisou je zaměřen zejména na výrobu předních a zadních kotoučových brzd. V rámci výrobního programu se však vyrábějí bubnové brzdy, kotouče, posilovače, kolové válečky, hlavní válce a další výrobky. Společnost Lucas Varity s.r.o. v rámci koncernu neustále inovuje a zdokonaluje jak své produkty, tak sama sebe. Je certifikovaným dodavatelem největších automobilek a splňuje náročné normy nejen při produkci výrobků, ale i v rámci ochrany životního prostředí. V Jablonci nad Nisou je Lucas Varity s.r.o. tradičním a poměrně velkým zaměstnavatelem, který se v rámci spolupráce se svým okolím stará kromě tradiční výrobní sféry i o zlepšování kulturní, sociální a společenské situace v okrese Jablonec nad Nisou.

Historie závodu

Autobrzdy n.p. bylo jméno, pod kterým tehdejší Československo znalo firmu, vyrábějící brzdy. Podnik měl monopolní postavení a byl výrobcem brzd nejen pro osobní vozy, ale i nákladní a užitkové vozy v Československu.

Devadesátá léta měla klíčový význam pro další budoucnost. V roce 1992 dochází k vyčlenění a osamostatnění závodu a vzniká nový podnik Autobrzdy s.r.o. došlo k zásadní restrukturalizaci, omezení neefektivních činností, změny struktury zaměstnanců, posílení výrobních činností, ale i oblasti vývoje nových výrobků.

Vedení firmy také rozhodlo o vstupu zahraničního partnera do společnosti k 19. 3. 1993, který postupně převzal kontrolu na 100% majetku firmy a zároveň došlo ke změně názvu firmy na Lucas Autobrzdy s.r.o. Druhá polovina devadesátých let už je ve znamení stabilizace a konec tohoto období představuje rozmach výroby zejména diskových brzd.

V roce 1999 vzniká sesterská firma Lucas Varsity, která získává nové zakázky a současně rozhoduje o odkoupení zbytkového majetkového podílu od a.s. Ateso. Rok 1999 je rokem, kdy začíná dramatický růst firmy. Jako první přicházejí nové zakázky od koncernu Volkswagen, následovány novou výrobou pro firmu Renault. V roce 2000 dochází k více než zdvojnásobení výroby. Ze 3 milionů diskových brzd se výroba během 4 měsíců zvedá na 6,3 milionů. Tento nárůst pokračoval i v následujících obdobích až do současné kapacity přes 8 milionů diskových brzd roční výroby.

Vývojové centrum se dělí na jednotlivé vývojové týmy, z nichž každý má své specifické úkoly. Oddělení Actuation se zabývá vývojem a konstrukcí posilovačů brzd. V oddělení Foundation Brakes pracují vývojoví a softwaroví inženýři společně s konstruktéry na nových brzdách a na elektrických parkovacích brzdách (EPB). Úkolem kolegů z CA&SE je vyzkoušet brzdy přímo na nových typech automobilů za nejrůznějších klimatických podmínek a na nejrůznějších typech vozů. Výpočtáři z oddělení CAE pak pomocí metody konečných prvků

vytvářejí matematické modely. Oddělení CSC má za úkol neustále zlepšovat jednotky ABS, EPS apod., které nám pomáhají stabilizovat automobil za ztížených podmínek.²⁷

5.4.2 DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.

DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. byla založena 12. 7. 2001. Japonská mateřská společnost DENSO CORPORATION tak reagovala na rostoucí trh v oboru automobilových klimatizací a potřebu přiblížit se svým evropským zákazníkům. Jako místo nejlépe naplňující strategická kritéria pro umístění budoucího výrobního závodu se ukázala liberecká Průmyslová zóna Jih. V její prospěch hovořilo připojení na mezinárodní rychlostní komunikaci stejně jako přítomnost Technické univerzity a strojírenská tradice stotisícového Liberce.

²⁷ TRW Automotive - Lucas Varity s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <http://www.trwauto.cz/04_index.html>

Historie

13. 11. 2001 byl za přítomnosti předsedy vlády ČR Miloše Zemana, zástupců vládní agentury Czechinvest, Libereckého kraje, Magistrátu města Liberec a dalších významných hostů položen základní kámen budoucí továrny DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. S dokončením stavby v květnu 2003 začíná instalace výrobních technologií a masivního náboru zaměstnanců. Záhy se rozbíhá testovací provoz a náběh prvních projektů.

Počátkem dubna 2003 firma zahajuje sériovou výrobu na první montážní lince klimatizačních jednotek pro zákazníka VW.

O rok později v dubnu 2004 firma úspěšně absolvovala certifikaci systému kvality a získává 5. 5. 2004 certifikát systému kvality podle normy ISO/TS 16949:2002.

17. 5. 2004 DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. slavnostním ceremoniálem, jež vede předseda vlády ČR Vladimír Špidla, oficiálně zahajuje svůj provoz.

20. 5. 2005 navštěvuje firmu prezident ČR Václav Klaus. Ta je mu představena ve fázi spouštění dalších projektů a pokračujícím náboru nových zaměstnanců.

23. 12. 2005 získává DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. od místního stavebního úřadu závěrečné kolaudační rozhodnutí, kterým úspěšně uzavírá fázi zkušebního provozu.

31. 5. 2007 DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. prochází auditem systému ochrany životního prostředí EMS a získáním certifikátu dle normy ISO 14001:2005 úspěšně dokončuje fázi zavádění EMS do svého provozu.

Spolupráce se školami

DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. spolupracuje se školami na bázi partnerství. Svým partnerům poskytuje funkční DENSO výrobky – např. klimatizační jednotky, výměníky a další, které jsou při školní výuce využívány jako názorné výukové pomůcky.

Všeobecný přehled o společnosti DENSO a jejich výrobcích je rozšiřován i prostřednictvím vitrín, které se umísťují do škol.

Aktivita, které firma zprostředkovává zejména pro partnerské školy, jsou například: všeobecné exkurze, exkurze zaměřené na konkrétní téma, tematické přednášky či podpora studentských prací (ročníkové, semestrální, diplomové)

Mezi partnerské školy patří :

- Střední odborná škola a Gymnázium (Liberec)
- Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola (Liberec)
- Střední škola strojní, stavební a dopravní (Liberec)
- Střední průmyslová škola technická (Jablonec nad Nisou)
- Technická univerzita v Liberci (Liberec)²⁸

Technologie a vývoj

V roce 2007 udělena cena nesoucí název: „Investice s největším inovačním potenciálem“

1. místo: AUFEER DESIGN, s.r.o. za rozšíření design centra pro dopravní průmysl v Mladé Boleslavi

2. místo: DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. za založení centra pro vývoj autoklimatizací v Liberci

3. místo: Naretec s.r.o. za rozšíření design centra pro dopravní průmysl v Plzni

O umístění rozhodly náklady na školení zaměstnanců a výše investice do technologického vybavení centra v poměru k počtu nově vytvořených pracovních míst.²⁹

²⁸ DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.denso.cz/>>

5.4.3 ONTEX CZ, s.r.o.

Ontex CZ s.r.o. je součástí velkého průmyslového koncernu Ontex Group, který se specializuje na výrobu hygienických potřeb. Byl založen v roce 1979 a v současné době má zastoupení ve třinácti evropských zemích, mezi něž patří Německo, Francie, Česká republika, Nizozemí, Rakousko, Itálie, Polsko, Rumunsko, Maďarsko, Španělsko, Anglie, Turecko. Mateřská společnost Ontex NV sídlí v Belgii. Mateřská společnost HYGIENE MEDICA SA, sídlící ve Francii, se podílí 100 % na základním kapitálu společnosti ONTEX CZ.

Historie ONTEX CZ s.r.o.

Listopad 1993 - získání společnosti Miltex se sídlem v Chrastavě s jedním strojním zařízením na výrobu dámských vložek

Jaro 1995 - zprovozněna další výrobní linka ve Zlaté Olešnici

Jaro 1997 - výroba soustředěna do nově vybudovaného komplexu v Turnově

Jaro 1999 - dokončena přístavba výrobní a skladové haly (I. etapa)

Podzim 2001 - dokončena přístavba výrobní a skladové haly (II. etapa)

Jaro 2002 - dokončena přístavba výrobní a skladové haly (III. etapa) Jaro 2006 - dokončena výstavba skladovacích hal (IV. etapa)

²⁹Ocenění investor roku 2007. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.czechinvest.org/oceneni-investor-roku-2007-si-odnese-jedenact-spolecnosti>>

Podzim 2006 - započata výstavba distribučního centra.³⁰

5.4.4 Faerch Plast s.r.o.

Færch Plast je konsolidovanou společností, vyrábějící vysoce kvalitní jednorázové obalové materiály pro potravinářský průmysl a maloobchodní trh v Evropě. Kromě táců a přepravních obalů na maso patří do našeho výrobního sortimentu také tepelně odolné obaly na hotové pokrmy. Veškeré produkty jsou vyráběny z plastů CPET, APET, PP, PS a PLA, šetrných k životnímu prostředí. Díky našim efektivním výrobním prostředkům a zkušeným zaměstnancům dokážeme uspokojit prakticky jakoukoli poptávku po moderních, jednorázových obalových materiálech. Přibližně 80% výroby je určena na export, převážně do evropských zemí.

Společnost Faerch Plast má na pracovním trhu pověst atraktivního pracovního místa, firmy, která si váží jejich práce a snaží se zlepšovat jejich pracovní prostředí a osobní rozvoj. Naši zaměstnanci jsou pro nás těmi nejcennějšími výrobními prostředky, pomáhající nám udržet a dále rozvíjet naši konkurenceschopnost a zajistit další růst. Kvalitní pracovní prostředí a

³⁰ ONTEX CZ, s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.ontex.cz/>>

výkonná komunikační síť, jimiž se naše společnost může pochlubit, hrají důležitou roli v zajištění dobrého zdravotního stavu našich zaměstnanců a jejich rozvoje. Společnost Faerch Plast nabízí celou řadu příležitostí osobního i profesionálního rozvoje.³¹

³¹ Faerch Plast s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.faerchplast.cz/>>

6. Analýza vlivu IP na Liberecký region, ověření hypotéz

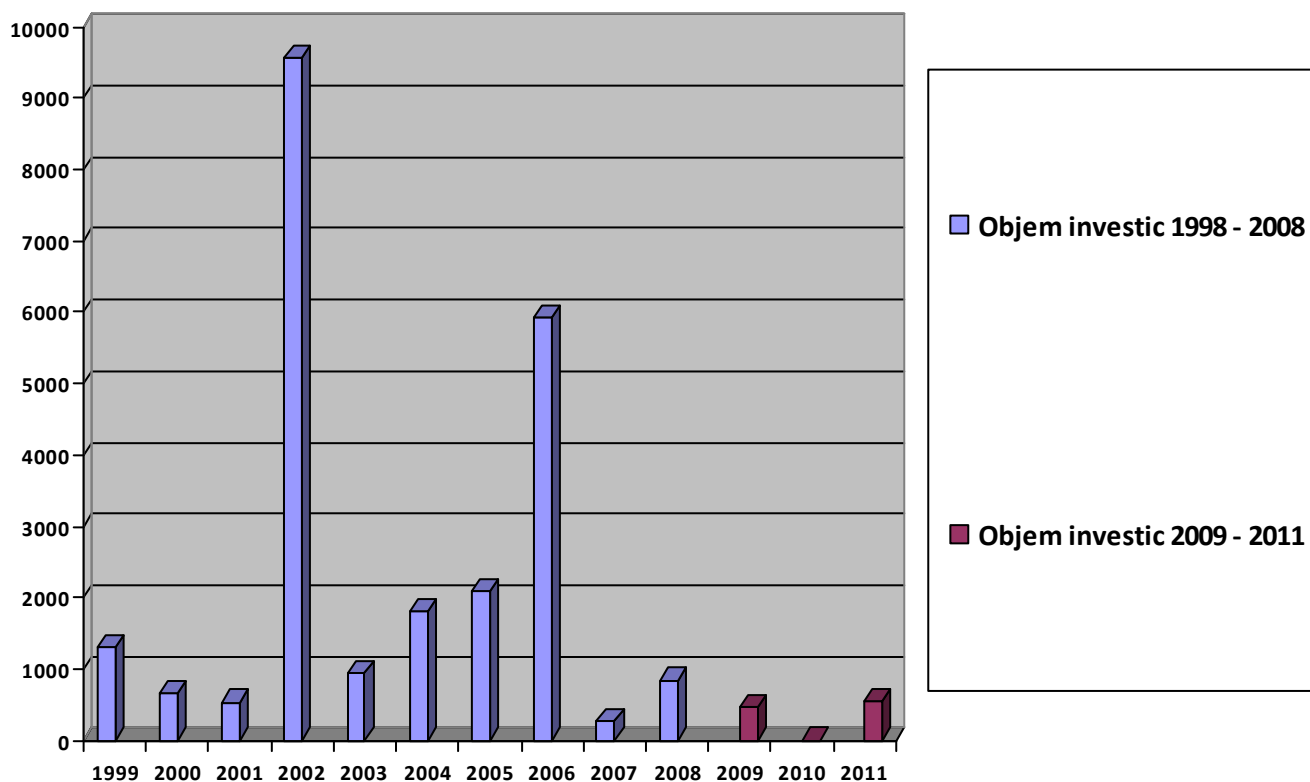
Cílem této diplomové práce je z možných dostupných dat posoudit vliv IP na Liberecký region. Ověřit hypotézy, které tyto vlivy sledují.

6.1 Čerpaná data

Primárním zdrojem jsou data vycházející z publikace agentury Czech Invest o poskytnutých investičních pobídkách v odvětví zpracovatelského průmyslu od roku 1998 do roku 2011, dostupných na <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>.

Sekundárním zdrojem jsou účetní uzávěrky a výroční zprávy firem, které obdržely příslib investičních pobídek. Jelikož však byly na počátku roku 2011 k dispozici pouze účetní uzávěrky a výroční zprávy firem do roku 2009, jsou vzaty v potaz pouze investiční pobídky s vydáním rozhodnutí o udělení do roku 2008.

Obr. č. 13 poukazuje na množství udělených investičních pobídek v Libereckém regionu do roku 2008, na nichž budou ověřovány hypotézy a od roku 2008 až 2011.

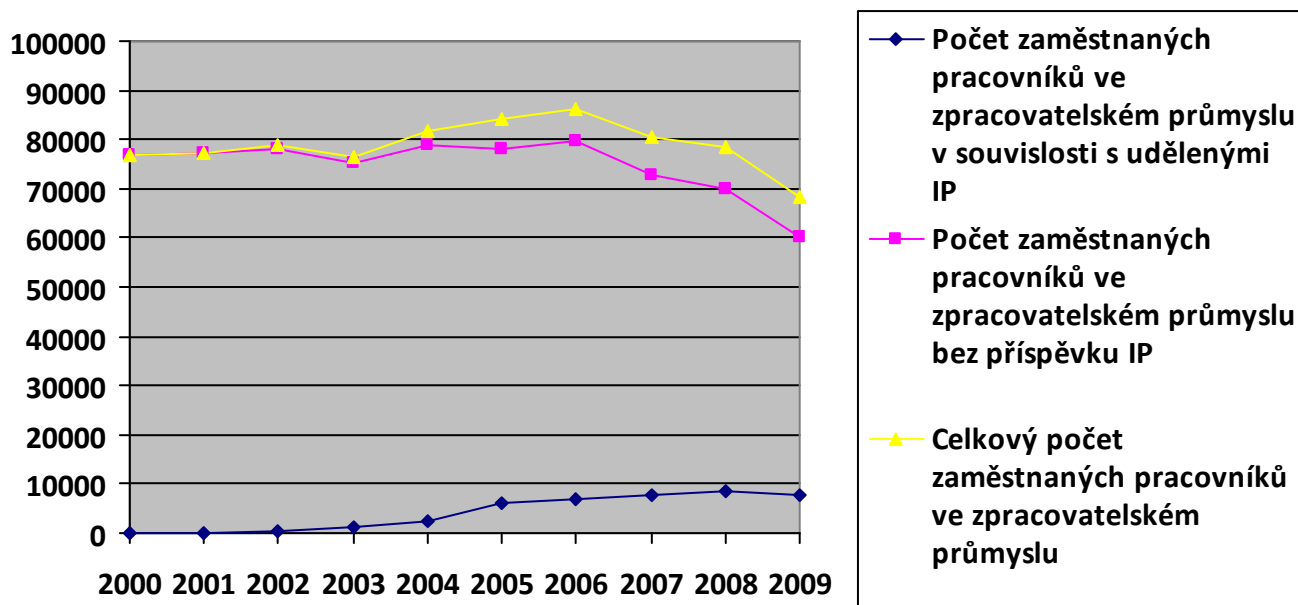
Obrázek 13: Objem investic firem Libereckého regionu, čerpajících investiční pobídky (mil. CZK).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů agentury CzechInvest: Udělené pobídky (zpracovatelský průmysl) do 03/2011, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný z: <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>>

Od roku 2009 byly přislíbeny IP třem firmám, z toho jedna pochází z České republiky. Z obrázku je zřejmé, že z hlediska velikosti investic je nejdůležitější rok 2002, kdy IP byla udělena firmě DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., jejíž investice činila 9 575 mil. Kč, což tvoří 38% objemu veškerých investic. Nejvíce udělených IP pak bylo v roce 2006 a to sedm, což tvořilo celkové investice ve výši 5 935,33 mil. Kč, jež tvoří 24% z celkových investic.

6.2 H1: Investice podpořené investičními pobídkami významně ovlivňují míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji a jeho okresech.

První hypotéza se snaží potvrdit význam vlivu IP na míru nezaměstnanosti, který s sebou tyto investice přináší. Jelikož zvýšení zaměstnanosti a tím i lepší možnosti ohledně kvalifikace pracovníků jsou velkým stimulem pro region, je příliv investic žádaný. Např. v odvětví zpracovatelského průmyslu je pozitivní vliv firem s příspěvkem investičních pobídek zřejmý, když v roce 2008 tyto firmy dohromady zaměstnávaly 8565 pracovníků, což tvořilo 11% veškeré zaměstnanosti zpracovatelského průmyslu Libereckého regionu, jak je vidět na obr. č. 14.

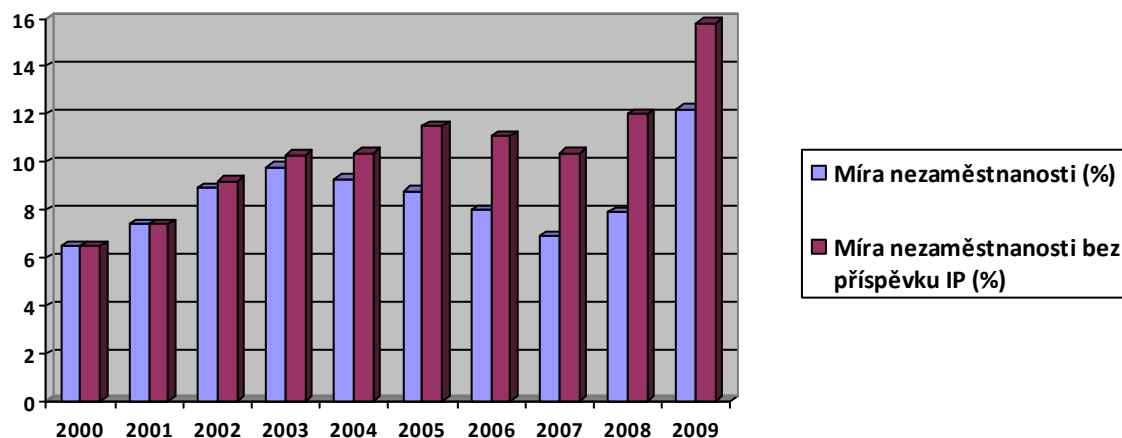

Obrázek 14: Zaměstnaní pracovníci v odvětví zpracovatelského průmyslu, Liberecký region

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2000 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Stejný vliv mají tyto investice i na míru nezaměstnanosti v Libereckém regionu. Z obrázku č. 15 je vidět, že v letech 2002 - 2008, nabývá rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti bez a s příspěvkem IP stále vyšších hodnot. Tato skutečnost vyplývá především ze skutečnosti stále vyššího objemu pracovníků, zaměstnaných ve firmách, které využily možnosti IP. V roce 2009, i díky prohlubující se hospodářské krizi, dosáhla míra nezaměstnanosti v Libereckém

regionu nejvyšší hodnoty, a to 12,2 %. Nebýt 7551 pracovníků, které firmy s příspěvkem IP zaměstnávaly, blížila by se tato hodnota k 16 %. Číselný vývoj poté sleduje tabulka č. 11.

Obrázek 15: Míra nezaměstnanosti v Libereckém regionu (%)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

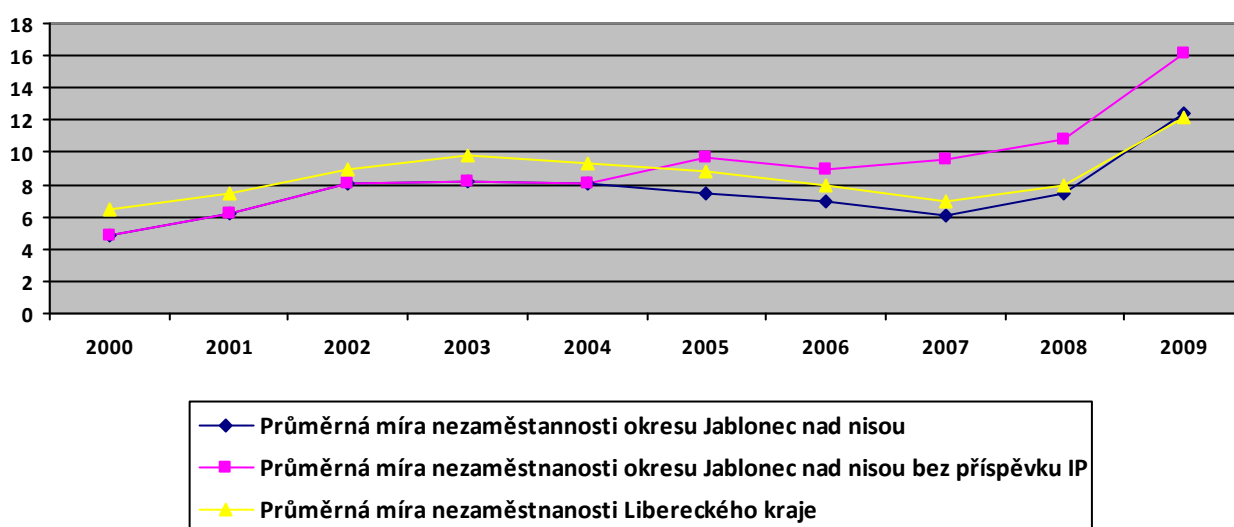
Tabulka 11: Míra nezaměstnanosti v Libereckém regionu (%)

rok	Míra nezaměstnanosti (%)	Míra nezaměstnanosti bez příspěvku IP (%)
2000	6,5	6,5
2001	7,4	7,4
2002	8,9	9,2
2003	9,8	10,3
2004	9,3	10,4
2005	8,8	11,5
2006	8,0	11,1
2007	6,9	10,4
2008	7,9	12,0
2009	12,2	15,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn

Dále se hypotéza zaměřuje na okresy Libereckého regionu, kde je pozitivní vliv I^P také zcela zřejmý.

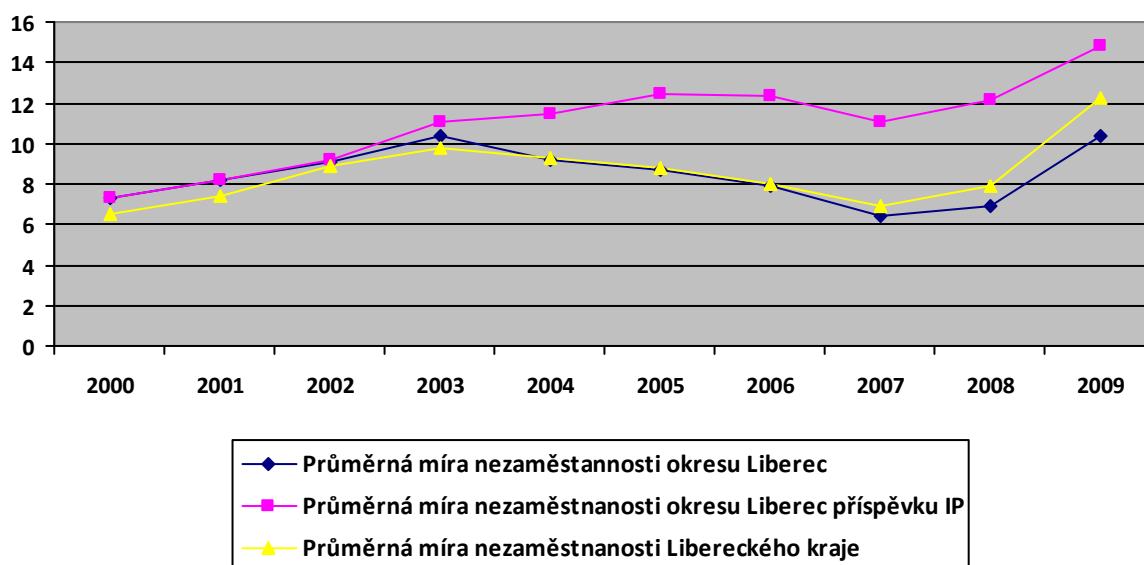
V okrese Jablonec nad Nisou měl největší vliv na zaměstnanost podnik Lucas varity s.r.o., který v současné době zaměstnává kolem 1000 pracovníků. I díky tomuto podniku se průměrná hodnota zaměstnanosti okresu pohybuje pod průměrem kraje, což je patrné z obrázku č. 16.

Obrázek 16: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Jablonec nad Nisou (%)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

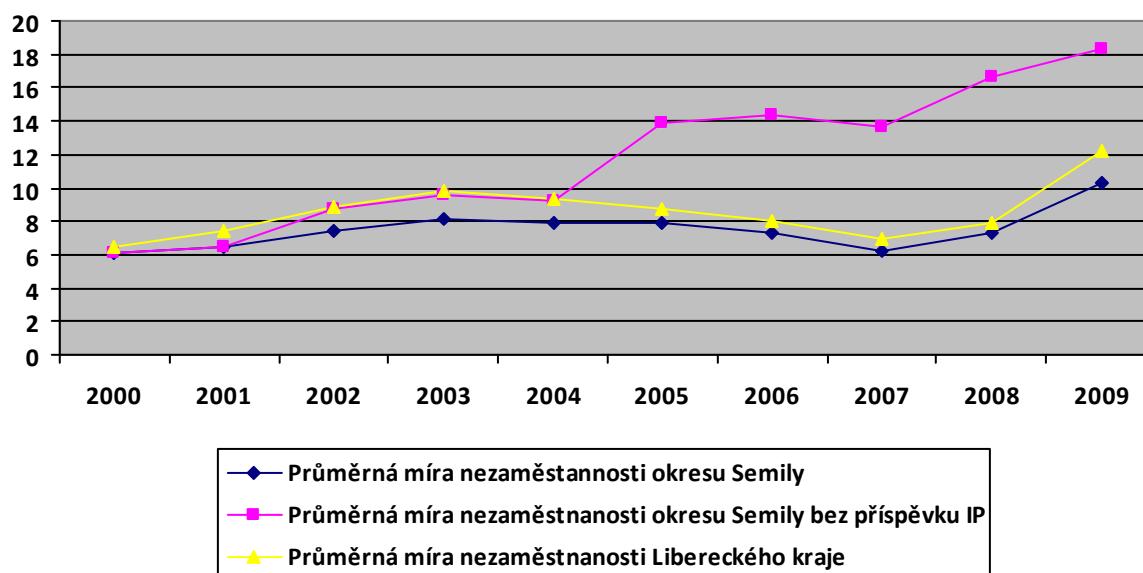
V okrese Liberec jsou hlavními tahouny firmy DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., Monroe Czechia s.r.o. či Laird Technologies s.r.o., které například v roce 2008 společně zaměstnávaly 3171 pracovníků, což se také projevilo na nízké míře zaměstnanosti, která byla dokonce o 1 procentní bod nižší, než je regionální průměr. Bez jejich příspěvku by pak hodnota míry nezaměstnanosti vystoupla až k 12%, což je možné spatřit na obrázku č. 17.

Obrázek 17: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Liberec (%)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

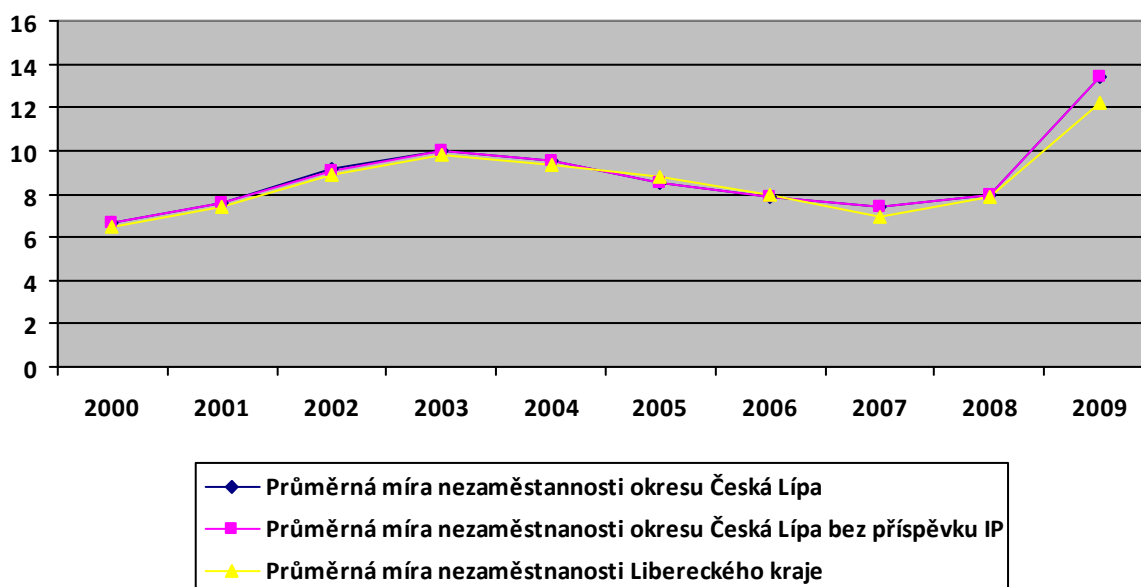
Na obrázku č. 18 můžeme vidět, že v roce 2002 se míra zaměstnanosti i díky přispění firmy ONTEX CZ s.r.o., která zde zaměstnala okolo 500 pracovníků, udržela pod regionálním průměrem. Dalším důležitým rokem, je rok 2005, kdy tři nové firmy (GRUPO ANTOLIN TURNOV s.r.o., Cutisin, s.r.o., Mehler Engineered Products s.r.o.) zaměstnávaly 1411 pracovníků, díky čemuž míra nezaměstnanosti zůstala stále pod regionálním průměrem.

Obrázek 18: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Semily (%)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

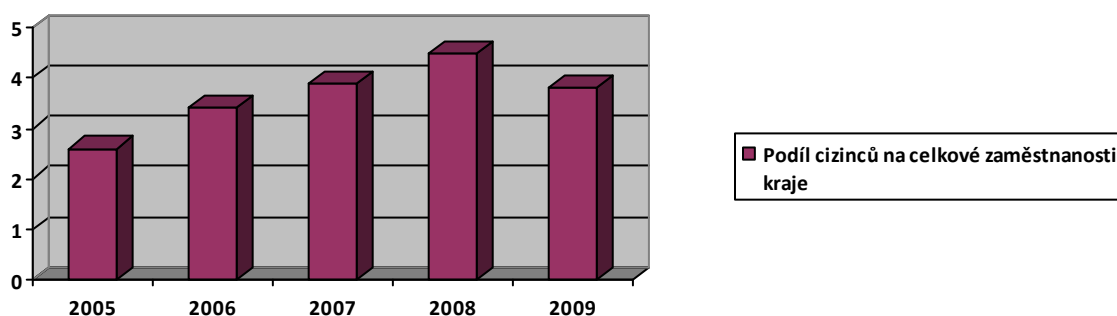
V okrese Česká Lípa působí pouze firma AUTOBATERIE, spol. s r.o., která zaměstnává v průměru 15 pracovníků. Tento malý počet se tak neprojeví na míře nezaměstnanosti. Česká Lípa disponuje průmyslovou zónou Dubice, která se rozprostírá na rozloze 200ha, proto je zde zarážející, že ani takto velická zóna nepřiláká dostatek investic, podpořených IP do regionu. Této skutečnosti největší měrou přispívá fakt, že vzdálenost k nejbližší dálniční komunikaci je 47 km. Liberecký, Jablonecký, či Semilský region jsou na tom mnohem lépe. Z obrázku č. 19 je patrné, že míra nezaměstnanosti okresu se po většinu času drží nad hodnotami regionálního průměru. K jejímu snížení by se mohlo docílit skutečností, kdy by systém pobídek zvýhodnil tento okres, jako zvýhodňuje např. ty v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, tj. vyšší mírou přípustné veřejné podpory a přímou podporou pracovních míst.

Obrázek 19: Průměrná míra nezaměstnanosti okresu Česká Lípa

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Příliv velkých firem do regionu s sebou samozřejmě také přináší problém v zaměstnávání cizinců, v těchto firmách. Údaje o průměrném počtu zaměstnanců, kteří nejsou občany této země, jsou bohužel velice špatně zjistitelné. Avšak např. MPSV se přímo zaměřuje na migraci zahraničních pracovníků do regionu, tento jev zachycuje obrázek č. 20. Jak je z tohoto obrázku vidět, nejvyšší podíl a to 4,5 %, byl v roce 2008, kdy firmy s příspěvkem IP zaměstnávaly ve sledovaném období nejvíce zaměstnanců. Od roku 2005 má však příliv zahraničních pracovníků stoupající tendenci, což nemusí být nutně spojeno s těmito firmami, které sem přichází.

Obrázek 20: Podíl cizinců vedených na městském úřadě Libereckého kraje na celkové zaměstnanosti kraje (%)

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě dat MPSV, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/zam_ciz_stat_prisl>

Závěr H1

V Libereckém regionu je vliv IP zřetelný a to hlavně v pozitivním slova smyslu. Jelikož firmy zaměstnávají v průměru kolem 6000 pracovníků ve sledovaném období, přispívají tím k nižší nezaměstnanosti v regionu, jak je patrné z obrázků č. 17 – 20. Jedinou výjimkou je okres Česká Lípa, ve kterém se tento vliv IP dostatečně neprojevil, jelikož zde působila do roku 2008 pouze jediná firma, což je dáno také větší vzdáleností okresu od nejbližší dálniční sítě.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že hypotéza o významu vlivu IP na míru nezaměstnanosti Libereckého kraje a jeho okresů byla potvrzena.

6.3 H2: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu hrubé přidané hodnoty.

Tato hypotéza se bude snažit prokázat pozitivní vliv I^P na HPH a tím i na HDP. Jelikož je pro tuto analýzu důležité srovnání dat na podnikové úrovni s daty na úrovni makroekonomické (ČSÚ), je zde uveden postup, kterým se výpočty a jejich následné zpracování získají.

Podle manuálu Gross National Income Inventory Czech Republic vycházejí údaje prezentované v regionálních účtech ČSÚ jako hrubá přidaná hodnota z výkazu zisku a ztráty v podnikovém výkaznictví.³² Se zjišťováním přesných údajů na podnikové úrovni však vznikají potíže, jelikož vyžadují spolupráci samotného subjektu. Byly proto přijaty zjednodušující předpoklady, které výrazně neovlivní výsledky, jedná se o následující:

- výdaje na soudní a administrativní poplatky jsou u hodnocených podniků nulové,
- výdaje spojené se zřízením leasingu nejsou započteny do ceny hotového výrobku a neobjevují se v tržbách podniku, proto není třeba je v dalších fázích odečítat,
- firmy neevidují žádné přidružené náklady nákupu finančních investic,
- firma nevyužívá provozní dotace.

³² ČSÚ Gross National Income Inventory Czech Republic, 2002, s. 60, [online] [cit. 2011-02-17], dostupný na WWW: <http://apl.czso.cz/nufile/GNI_CZ_en.pdf>

Tabulka 12: Postup výpočtu účetní přidané hodnoty z výkazu zisků a ztrát.

I.	Tržby za prodej zboží	+
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	-
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	+
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	+
II. 3.	Aktivace	+
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	-
B. 2.	Služby	-
	Přidaná hodnota (účetní)	

Zdroj: Oficiální formulář MF ČR, [online] [cit. 2010-07-17], dostupný na WWW: <<http://www.mfcr.cz>>

Hrubá přidaná hodnota je tedy na podnikové úrovni spočtena následujícím způsobem:

Účetní přidaná hodnota

+ ostatní provozní výnosy

- ostatní provozní náklady

- převod provozních výnosů

+ převod provozních nákladů

+ ostatní finanční výnosy

- ostatní finanční náklady

- převod finančních výnosů

+ převod finančních nákladů

HPH_i (hrubá přidaná hodnota i-tého podniku)³³

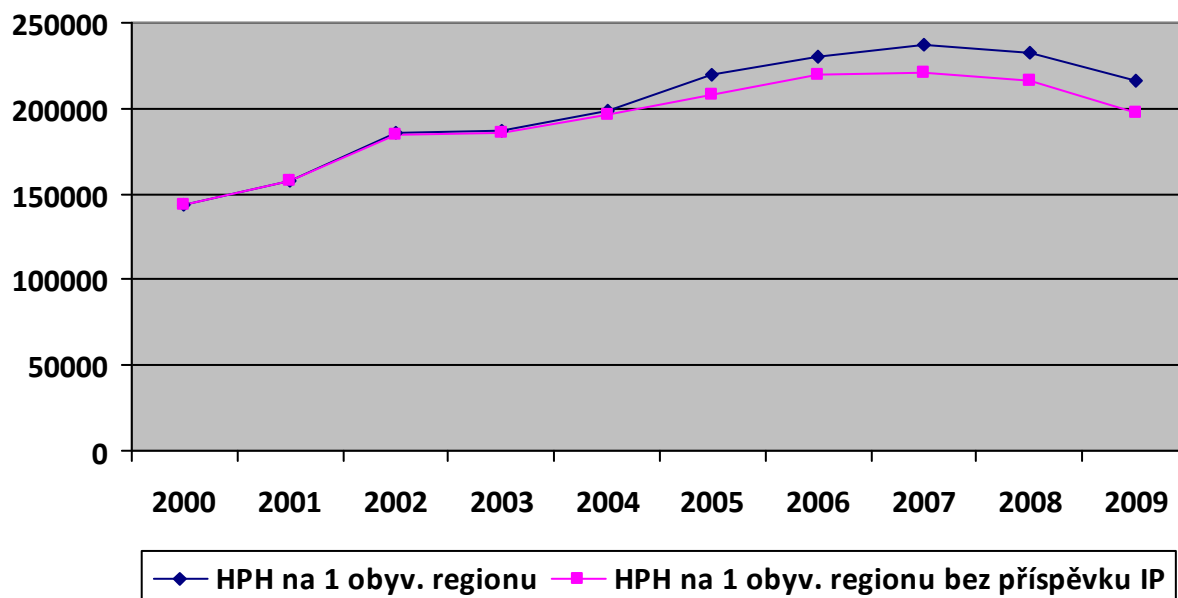
Z tabulky č. 13 je patrné, že HPH se s následujícími roky stále zvyšuje. Na obrázku č. 21 je patrný pozitivní vliv I^P na HPH v Libereckém regionu. V roce 2005 dosáhla HPH firem s příspěvkem IP hodnoty 5 217 416 000, což tvořilo zhruba 6% veškeré HPH Libereckého kraje a ještě výrazněji se tato hodnota projevila v samotném zpracovatelském průmyslu Libereckého kraje, jelikož tvořila celých 14% z celkové HPH kraje v oblasti zpracovatelského průmyslu, jak je vidět na obrázku č. 22. Bez příspěvku firem s příslibem IP by hodnoty HPH od roku 2005 byly v průměru zhruba o 6% nižší. Nejvyšších hodnot dosáhla HPH v roce 2007, což lze do určité míry připsat dobré hospodářské situaci, jež pak díky krizi v roce 2008 postupně klesá.

Tabulka 13: HPH na 1 obyv. regionu

rok	HPH na 1 obyv. regionu	HPH na 1 obyv. regionu bez příspěvku IP
2000	144001	144001
2001	158225	158225
2002	185574	185086
2003	187086	185932
2004	198221	196747
2005	220191	208008
2006	230214	219672
2007	237335	220551
2008	231962	216693
2009	215700	197215

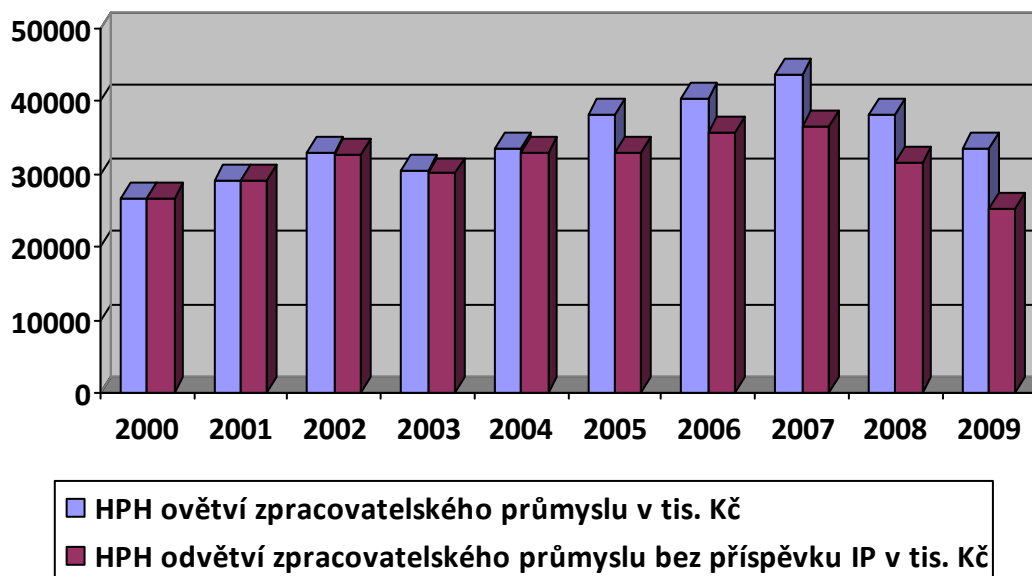
Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

³³ Zdroj: Šimanová, J. Hodnocení dopadu přímých zahraničních investic s příslibem investičních pobídek na regionální rozvoj České republiky. [Disertační práce]. Liberec: Technická univerzita v Liberci – Ekonomická fakulta, 2010.

Obrázek 21: HPH na 1 obyvatele regionu

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Obrázek 22: HPH odvětví zpracovatelského průmyslu (tis. Kč)

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Závěr H2

Z výše uvedených grafů plyne fakt, že hodnoty HPH bez příspěvku I^P jsou ve sledovaném období jak v Libereckém kraji, tak v odvětví zpracovatelského průmyslu, stále významněji nižší než hodnoty s příspěvkem I^P . Podniky podpořené IP se tak stále více podílejí na vytvořené HPH kraje. Pozitivní vliv I^P na Liberecký region, který s sebou I^P přináší, je tedy zřejmý.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že hypotéza o pozitivním vlivu I^P na výši HPH Libereckého regionu byla potvrzena.

6.4 H3: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu.

Hypotéza H3 se pokusí prokázat pozitivní vliv, který s sebou I^P pro Liberecký region přináší, a tím přispívá k růstu PP v odvětví zpracovatelského průmyslu. Jelikož výpočet PP_Z je závislý na vykazovaných hodnotách HPH_Z a počtech pracovníků ve zpracovatelském průmyslu, jsou zde příklady vlivu I^P na PP_Z vysvětleny na tomto ukazateli. Vzorec použitý k výpočtu tohoto ukazatele je následující:

$$PP_Z = HPH_Z / P_Z$$

Rovnice 4

Kde PP_Z je produktivita práce v odvětví zpracovatelského průmyslu, HPH_Z je hrubá přidaná hodnota regionu v odvětví zpracovatelského průmyslu, v daném období a P_Z je počet obyvatel regionu, pracujících ve zpracovatelském průmyslu, v daném období.

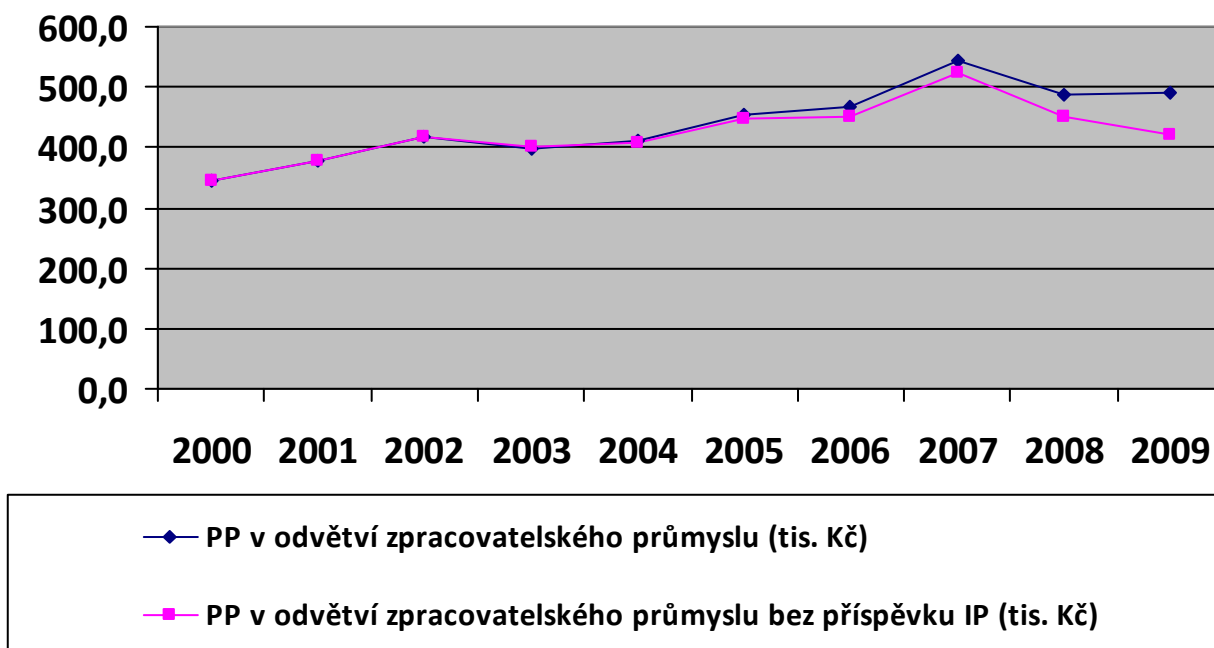
Z tabulky č. 14 je patrné, že do roku 2007 PP_Z v odvětví zpracovatelského průmyslu přepočteno na 1 pracovníka ve zpracovatelském průmyslu roste. Je to dáno vcelku dobrou hospodářskou situací, avšak s nástupem krize v roce 2008 klesá a v roce 2009 se prohlubuje.

Na hodnotách, které ukazuje obrázek č. 23 je patrný rozdíl mezi PP_Z bez příspěvku I^P a sním, od roku 2005, kdy firmy začaly vykazovat podstatně větší HPH_Z . Největší rozdíl je pak v roce 2009, kde PP_Z s příspěvkem I^P vykazuje mírný nárůst, na rozdíl od PP_Z bez příspěvku I^P , který klesá. Je to dáno nejspíše tím, že celkové HPH_Z v odvětví zpracovatelského průmyslu Libereckého kraje kleslo, kdežto HPH_Z u firem I^P stále rostlo.

Tabulka 14: Průměrná produktivita práce v odvětví zpracovatelského průmyslu

rok	PP v odvětví zpracovatelského průmyslu (tis. Kč)	PP v odvětví zpracovatelského průmyslu bez příspěvku IP (tis. Kč)
2000	345,9	345,9
2001	377,7	377,7
2002	416,6	418,2
2003	398,4	400,1
2004	410,6	407,2
2005	453,0	445,8
2006	466,6	451,6
2007	543,3	522,7
2008	486,7	451,2
2009	489,9	420,6

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Obrázek 23: Průměrná produktivita práce v odvětví zpracovatelského průmyslu v kontextu IP

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování na základě údajů, ČSÚ: Krajské statistické ročenky 2004 – 2009, [online] [cit. 2011-04-01], dostupný na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rocenky_souhrn>

Závěr H3

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že I^{IP} pozitivně ovlivňuje vývoj PP_z , jelikož zvyšují jeho hodnotu.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že hypotéza o pozitivním vlivu IP na míru produktivity práce Libereckého kraje, ve zpracovatelském průmyslu, byla potvrzena.

7. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat a na základě veškerých dosažených poznatků zhodnotit vliv poskytnutých investičních pobídek na ekonomické a sociální podmínky v Libereckém kraji. Pomocí deduktivní metody zhodnotit jejich dopad na region.

Úvodní kapitola obsahuje cíle diplomové práce, formulaci hypotéz, o jejichž ověření se tato práce pokusila.

Druhá kapitola se zabývá investičními pobídkami z hlediska ekonomické literatury. Je zde vysvětlen pojem „investiční pobídka“, nastíněna historie a současnost IP, jejich členění podle druhu a způsobu. V dalších částech kapitoly pak popsán systém IP v ČR a uvedeny podmínky pro jejich získání.

Ve třetí kapitole je pozornost zaměřena na přímé zahraniční investice, které mají v kontextu IP významné postavení, a proto jsou zde podrobněji představovány. V České republice jsou IP nastaveny tak, aby nediskriminovaly tuzemské investory vůči zahraničním, na které jsou především cílené. Avšak podle Agentury CzechInvest byly v ČR od dubna roku 1998 do prosince roku 2010 přislíbeny investiční pobídky 615 investorům, jejichž celkové investice činily 581 329,21 mil. Kč. Z této celkové výše investic pochází celých 83 % od zahraničních investorů, v Libereckém kraji je to pak 93 %. V první části je nastíněna charakteristika PZI, následně popsány druhy PZI, s uvedením konkrétních příkladů firem Libereckého regionu, následně celé ČR. V závěru kapitoly je pozornost věnována možným pozitivům a negativům, které s sebou PZI přináší, z pohledu autorů. Touto kapitolou také končí teoretická část této práce.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na PZI v regionálních souvislostech. Je zde poukázáno na přínos PZI podle Pavlíka, který s sebou na regionální úrovni přináší. Veškeré zkoumané ukazatele jsou porovnávány s celorepublikovými hodnotami. Týká se zachováním zaměstnanosti a tvorbou pracovních míst, kterých díky PZI^{IP} bylo od roku 1998 vytvořeno 4617. Další ze zkoumaných determinant je vývoj průměrných mezd, kde Liberecký kraj vykazuje hodnoty pod celorepublikovým průměrem, avšak v posledních letech má větší procentní nárůst hrubé měsíční mzdy, což je zapříčiněno také díky vysokým mzdám ve zpracovatelském průmyslu

Libereckého kraje. Zbývající zkoumané determinanty, které prokazují pozitivní efekty PZI, jsou zvýšení daňového základu a odvod do veřejných rozpočtů, kde podle studie firmy Deloitte jsou příjmy státu několikanásobně vyšší než skutečně čerpané IP. Zvýšení exportů, rozvoj lidských zdrojů a nepřímý technologický transfer.

Pátá kapitola je věnována investičním pobídkám v Libereckém kraji. Je rozdělena na čtyři části. První se zabývá strukturou investic regionu. Od dubna roku 1998 do prosince roku 2010 činila celková výše investic s příslibem investičních pobídek v Libereckém regionu 24 419,92 mil. Podle údajů, které zveřejňuje pravidelně na svém portálu Agentura CzechInvest, se Liberecký region umístil na pomyslné 8. příčce mezi ostatními kraji České republiky a náklady na vytvoření jednoho pracovního místa jsou v Libereckém regionu 5,29 mil. CZK. Z hlediska odvětvového prostředí převládá odvětví výroby dopravních prostředků a to celými 69 %, když druhým je odvětví gumárenské a plastikářské s 11%. Druhá část je věnována vybraným ukazatelům, z hlediska výkonnosti kraje vůči České republice, kterými jsou hrubá přidaná hodnota a vývoj produktivity práce. Zde je patrný vliv I^P , které s sebou přináší do kraje přísun nových technologií a možnost vyšší kvalifikace. Třetí část kapitoly je soustředěna na charakteristiku Libereckého kraje, jak po stránce obecné, tak ve vybraných ukazatelích. Poslední část pak stručnému představení několika nejvýznamnějších firem, které využily možnosti čerpání investičních pobídek. Od roku 1999 až 2010 jich bylo podle Agentury CzechInvest 22, z toho 3 byly tuzemské. Jedním z nejvýznamnějších zahraničních investorů je společnost DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., která se na zdejším trhu pohybuje od roku 2001 a patří v odvětví výroby dopravních prostředků k těm nejvýznamnějším v Libereckém regionu. Mimo jiné se také snaží aktivně věnovat spolupráci se školními institucemi, mezi které patří také Technická univerzita v Liberci, dále pak např. Střední škola strojní, stavební a dopravní či Střední průmyslová škola technická v Jablonci nad Nisou. Dalšími významnými společnostmi jsou např. Lucas Varity s.r.o. v Jablonci nad Nisou, Ontex CZ s.r.o. či tuzemská firma Cutisin, s.r.o.

Šestá kapitola se zabývá vlastním výzkumem a ověřováním hypotéz, ohledně vlivu IP na Liberecký kraj. První část je věnována čerpaným datům, která pochází z publikací Agentury CzechInvest a sekundárním zdrojem byla data získaná z účetních uzávěrek firem, které

obdržely příslib investičních pobídek do roku 2008. Hodnocení dopadu investičních pobídek v Libereckém kraji bylo zjišťováno na základě tří hypotéz.

H1: Investice podpořené investičními pobídkami významně ovlivňují míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji a jeho okresech.

H2: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu hrubé přidané hodnoty.

H3: Investice podpořené investičními pobídkami přispívají k růstu produktivity práce jak ve zpracovatelském průmyslu, tak v celkovém regionálním měřítku.

Hypotéza **H1**, se snažila potvrdit pozitivní přínos IP na míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji. V roce 2008 zaměstnávaly firmy s příspěvkem IP 8565 pracovníků, což představovalo 11% veškeré zaměstnanosti zpracovatelského průmyslu Libereckého kraje. Tento fakt měl podíl na větší zaměstnanosti lidí především zprac. průmyslu, potažmo regionu. Nebýt těchto nově vytvořených pracovních pozic, nezaměstnanost regionu by se blížila, v průměru o 3% k vyšším hodnotám. V meziokresovém srovnání byl nejmenší vliv I^{IP} , takřka nepatrný, v okrese Česká Lípa, kde je umístěn pouze jeden investor, což je dáno především delší vzdáleností od nejbližšího napojení na dálniční síť. Zde by se autor přikláněl k možnosti větší podpory státu, z hlediska systému IP, který by tento okres vůči ostatním zvýhodnil. Ve zbylých okresech je pozitivní vliv I^{IP} již patrný. **Hypotéza H1 byla potvrzena.**

Hypotéza **H2**, se snažila potvrdit pozitivní přínos IP na růst hrubé přidané hodnoty v Libereckém kraji. V této části práce bylo nejprve nutno nastínit postup veškerých získaných výpočtů. Díky nim vyšlo najevo, že hodnoty HPH bez příspěvku IP by od roku 2005 byly v průměru zhruba o 6% nižší, v samotném zpracovatelském průmyslu by se tento rozdíl ještě zvýšil. Pozitivní vliv I^{IP} na HPH v Libereckém kraji, potažmo v odvětví zpracovatelského průmyslu je tedy zřejmý. **Hypotéza H2 byla potvrzena.**

Hypotéza **H3**, se snažila potvrdit pozitivní přínos IP na růst produktivity práce v Libereckém kraji ve zpracovatelském průmyslu. I zde platí fakt, že úrovně hodnot PP bez příspěvku I^{IP}

jsou nižší, než s jejím přispěním. Největší rozdíl je pak v roce 2009, kde PP ve zpracovatelském průmyslu, s příspěvkem IP mírně roste, na rozdíl od PP bez příspěvku IP, který klesá. Je to dáno nejspíše tím, že celková HPH Libereckého kraje klesla, kdežto HPH u firem, které využily možnosti IP, stále rostla. **Hypotéza H3 byla potvrzena.**

Na základě zmíněných důvodů a oblastí analyzovaných v celé práci je zřejmé, že příliv investic s příspěvkem investičních pobídek má na rozvoj regionu pozitivní vliv. Liberecký kraj se tak stal i díky těmto investicím do odvětví zpracovatelského průmyslu jedním z dynamicky se rozvíjejících krajů ČR.

Seznam použité literatury

- [1] Borensztein, E. & De Gregorio, J. & Lee, J-W., 1998. "How does foreign direct investment affect economic growth?" Journal of International Economics, Elsevier, vol. 45(1), str. 115-135, June. ISSN 0022-1996
- [2] Český statistický úřad. Charakteristika Libereckého kraje. [online] [cit. 2011-03-11], dostupný na WWW: <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>
- [3] Česká národní banka [online]. 2003 - 2008 [cit. 2011-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/index.html>
- [4] ČSÚ Gross National Income Inventory Czech Republic, 2002, s. 60, [online] [cit. 2011-02-17], dostupný z WWW: <http://apl.czso.cz/nufile/GNI_CZ_en.pdf>
- [5] DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.denso.cz/>>
- [6] Faerch Plast s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.faerchplast.cz/>>
- [7] Foreign Investment Regulation in Historical Perspective - Lessons for the Proposed WTO Agreement on Investment. [online]. 2004 [cit. 2010-03-29], s. 9. [online] [cit. 2011-01-08], dostupný z: WWW: <www.ppl.nl/bibliographies/wto/files/113.pdf>
- [8] Historie a současnost investičních pobídek. [online] [cit. 2011-04-12], dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html>
- [9] INCENTIVES: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements. [online]. 2004 [cit. 2011-001-08], s. 5 - 7. Dostupný z WWW: <http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035_en.pdf>
- [10] Investiční pobídky a jejich efektivnost. [online]. 2003 [cit. 2010-03-29], s. 2. [online] [cit. 2010-01-08], dostupný z WWW: <<http://www.newton.cz/redsyst/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>

- [11] Jahn, M. Investiční pobídky - nezbytný a efektivní nástroj ke zvýšení přílivu a zlepšení struktury přímých zahraničních investic do ČR. Seminář CEP. [online] [cit. 2010-03-10], dostupný na WWW: <<http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=229>>
- [12] MF: Investiční pobídky v ČR. [online] [cit. 2010-01-08], dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/inv_pob_vyvoj.html>
- [13] Ocenění investor roku 2007. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.czechinvest.org/oceneni-investor-roku-2007-si-odnese-jedenact-spolecnosti>>
- [14] Oficiální internetový portál agentury CzechInvest, [online] [cit. 2011-01-17] dostupný z <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>>
- [15] Oficiální internetový portál Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, [online] [cit. 2010-11-12], dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument879.html>>
- [16] ONTEX CZ, s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: <<http://www.ontex.cz/>>
- [17] PAVLÍNEK, P. Regional Development Implications of Foreign Direct Investment in Central Europe. European Urban and Regional Studies, 2004, vol. 11, no. 1, p. 47-70. ISSN 0969-7764
- [18] Předpoklady a efekty zahraničních investic. [online]. 2010 [cit. 2011-01-23], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.vsem.cz/data/data/ces-bory/bulletin/gf_bulletin0808.pdf>
- [19] Přímé zahraniční investice. [online]. 2010 [cit. 2011-01-23], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>
- [20] Přímé zahraniční investice – vybrané přínosy a náklady pro českou ekonomiku. [online]. 2010 [cit. 2011-02-19], s. 1. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta120208.doc>>
- [21] SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v České republice. Praha: Linde 2004, s. 129
- [22] SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v České republice. Praha: Linde 2004, s. 131

- [23] SRHOLEC, Martin. Přímé zahraniční investice v České republice: Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. Praha: LINDE, 2004, str. 12.
- [24] Systém investičních pobídek v ČR. [online] [cit. 2011-01-08], dostupný na WWW: <<http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr>>
- [25] Šímanová, J. Hodnocení dopadu přímých zahraničních investic s příslibem investičních pobídek na regionální rozvoj České republiky. [Disertační práce]. Liberec: Technická univerzita v Liberci – Ekonomická fakulta, 2010.
- [26] TRW Automotive - Lucas Varity s.r.o. [online] [cit. 2011-04-10], dostupný na WWW: http://www.trwauto.cz/04_index.html
- [27] Zahraniční investice k nám stále proudí. [online]. 2008 [cit. 2011-03-25], s. 2. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinance.cz/zpravy/finance/66022-zahranicni-investice-k-nam-stale-proudi/>>
- [28] Zákon č. 219/1995 Sb. [online]. [cit. 2011-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1089.html>